

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Մեհմետ Օզը Իրաւունք Չունի Մնալու Իր Պաշտօնին

Ամերիկահայութիւնը զարմանքի ու վրդովմունքի զգացումներով ակնատես եղաւ Ամերիկայի առողջապահական պետական ապահովագրութեան ծառայութեան կառավարման մարմնի ղեկավար՝ Մեհմետ Օզի խտրականութիւն ու ատելութիւն սերմանող տեսաժապաւէնին վրայ անոր ունեցած ելոյթին, որ անյարիր է պետական բարձր պաշտօն գրադեցնող անձի մը, որուն վստահութիւն տեսիլքան 160 միլիոն ամերիկացի երեցներու եւ հաշմանդամութիւն ունեցողներու առողջապահական խնամքը:

Մեհմետ Օզ յայտնի անձնաւորութիւն մըն էր Ամերիկեան լայն հասարակութեան համար նախքան իր քաղաքական ասպարէզ մուտք գործելը: Ան երկար տարիներ հեռատեսիլի վրայ կը վարէր «Տոքթ. Օզ» անուամբ բժշկական յայտագիր մը, ու այդ անունով ալ ծանօթ դարձաւ շատերու: 2022-ի Փետսիլվանիա նահանգէն ներս տեղի ունեցող Ծերակոյտի ընտրութիւններուն Տոքթ. Օզ ներկայացուց իր թեկնածութիւնը՝ վայելելով Տանոլտ Թրամփի զօրակցութիւնը: Այդ ընտրութիւններուն առթիւ մեծ հարց դարձաւ Տոքթ. Օզի Թուրքիոյ եւ Ամերիկայի երկքաղաքցի ըլլալու հանգամանքը: Մրցակից թեկնածուները խնդրոյ առարկայ դարձուցին այդ պարագան, մտահոգութիւն յայտնելով, որ Ծերակոյտի անդամները կը ծանօթանան խիստ գաղտնի տեղեկութիւններու եւ այլ երկրի քաղաքացին կրնայ վտանգ ներկայացնել Ամերիկային՝ ազգային անվտանգութեան տեսանկիւնէն:

Այդ ընտրութիւններուն Տոքթ. Օզ յաջողութեան չհասա՝ պարտուելով Դեմոկրատ թեկնածուին դէմ: Վերընտրուել ետք նախագահ Թրամփի Ծերակոյտի կողմէ հաստատման համար ներկայացուց անոր թեկնածութիւնը՝ որպէս պետական առողջապահական մարմնի նախագահ, ու ան հաստատուեցաւ Զանապետական մեծամասնութեան ծայրերով: Զայկական շրջանակները օրին մտահոգութիւն յայտնեցին Մեհմետ Օզի պաշտօնի ստանձման կապակցութեամբ, նկատի ունենալով անոր ունեցած սերտ յարաբերութիւնը Թուրքիոյ նախագահ Ռեճիպ Էրտողանի հետ:

Նոյնիսկ ամենէն յոռետեսնե-

Նահանգապետ Կէլըն Նիւսըն Եւ Ծերակուտական Ատամ Շիֆ Կը Դատապարտեն Զայ Զամայնքի Թիրախաւորումը՝ Տոքթ. Մեհմետ Օզի Կողմէ

Քալիֆորնիոյ կառավարիչ Կէլըն Նիւսըն եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Ծերակոյտի անդամ Ատամ Շիֆ անդրադարձան «Medicare եւ Medicaid» կեդրոններու վարչական մարմնի ղեկավար Տոքթ. Մեհմետ Օզի Լուս Անճելոս շրջանին Ամերիկահայ համայնքը թիրախաւորելուն, զանոնք մեղադրելով խարդախութեան մէջ:

Քալիֆորնիոյ նահանգապետ Կէլըն Նիւսըն X-ի վրայ կատարած գրառումով մը եկաւ ըսելու. «Մեր գրասենեակը կը քննէ տեղեկութիւններ, թէ Տոքթ. Մեհմետ Օզը վերջերս թիրախաւորած է Հարաւային Քալիֆորնիոյ Հայ-ամերիկեան համայնքը՝ հայերու պատկանող խնտութիւններու առջեւ խաբէութեան մասին ռասայական երանգաւորած մեղադրանքներ հնչեցնելով, ներառեալ հանրայն տեսարանները: Հաշուի առնելով պատմական զգայունութիւնները՝ մենք լուրջ կը վերաբերինք այս մեղադրանքներուն: Ատելութեան որեւէ եւ բոլոր դրսեւորումները տեղ չունին Քալիֆորնիոյ մէջ»:

Ծերակոյտին ներս Քալիֆորնիան ներկայացնող Ատամ Շիֆ իր կարգին յայտարարեց. «Տոքթ. Օզի կողմէ ամերիկահայերու փոքր ձեռնարկութիւններու թիրախաւորումը ռասայական է եւ պէտք է դադարէ: Խարդախութեան դէմ պայքարը չի պահանջեր ամբողջ համայնքի մը դէմ կողմնակալ ու ատելավառ յարձակումներ:

Տոքթ. Մեհմետ Օզ հայկական վաճառատան մը առջեւ կեցած կը խօսի «առողջապահական խարդախութիւններու» մասին

«Քալիֆորնիոյ Ամերիկահայ համայնքը մեր Ոսկէ Նահանգին հասարակական հիւստեանքի անբաժանելի մէկ մասն է: Քսան տարիէ աւելի Ներկայացուցիչներու Տան մէջ ներկայացնելով երկրի մէջ Ամերիկահայերու ամէնէն մեծ համայնքը՝ անձամբ ակնա-

տես եղած եմ այն բազմաթիւ ու անթիւ ներդրումներուն, որոնք ամերիկահայերը կատարած են մեր երկրին: Ես կը դատապարտեմ Տոքթ. Օզի այս անխոհեմ դիւալինացումը ամբողջ համայնքի մը դէմ, որ արդէն իսկ պատճառ դարձած է, որ որոշ ձեռնարկութիւններ վնաս կրեն իրենց գործունէութեան դէմ կողմնակալ յարձակումներէն:

Զամբիկ Սարաֆեան. ԹՐԻՓՓ-ը Կը Բննադատուի Անոնց Կողմէ, Որոնք «Գոյքեր Պարտքի Դիմաց» Գործարքով Գործարաններ Յանձնեցին Ռուսիոյ

Զամբիկ Սարաֆեան Civic.am-ի հետ հարցազրոյցի ընթացքին

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութեան նախագահ Համբիկ Սարաֆեան ըսաւ, որ ներկայ իրողութիւններով Հայաստան-Ատրպէյճան ուղղութեամբ ձեռնարկուած խաղաղութեան քայլերը Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տոնալտ Թրամփի միակ շօշափելի յաջողութիւնն են:

«Քանի որ անոր մօտեցումը երբեք գաղափարախօսութեամբ կամ արժէքային համակարգով չէր

առաջնորդուեր, այլ՝ առեւտրական, նիւթապաշտ մտածողութեամբ, այսպիսի հնարաւորութիւն մը բացուեցաւ: Խօսք կար Միջին Միջանցքի մասին. յատկ է, որ այս շրջանը առանցքային օդակներէն մէկն է, եւ այս հարցին մէջ յաջողութիւնը անհրաժեշտ էր», ըսաւ Սարաֆեան Civic.am-ի տաղաւարին մէջ տրուած հարցազրոյցի ընթացքին:

ԵՄ-ի Խաղաղութեան Զիմնադրամը 20 Միլիոն Եւրոյի Աջակցութիւն Կը Տրամադրէ Զայաստանին

Եւրոմիութեան անդամ 27 երկիրները, այդ շարքին՝ Հունգարիան, հաւանութիւն տուած են Եւրոմիութեան խաղաղութեան հիմնադրամէն Հայաստանին 20 միլիոն եւրոյի աջակցութեան տրամադրման:

Հայաստանը հիմնադրամէն օժանդակութիւն ստանալու յայտ ներկայացուցած էր անցեալ տարի, սակայն Պոլտափեշթը զայն արգելափակած էր: Երկրի արտաքին գործերու նախարար Փիթըր Սիլվարթօ յայտնած էր, որ Հունգարիան դէմ չէ, որ Հայաստանը աջակցութիւն ստանայ, պայմանով, որ նոյնչափ օգնութիւն նաեւ Ատրպէյճանին տրամադրուի: Դիւանագիտական հանդիպումներէն ու քուլիսային բանակցութիւններէ յետոյ, սակայն, Հունգարիան փոխած է դիրքորոշումը:

Հայաստանը երկրորդ անգամն է որ աջակցութիւն կը

Մոլորեցնող Խօսույթներ TRIPP-ի Մասին

ՀԱՅՎ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

Հայաստանի արտաքին գործերի նախարար Արարատ Միրզոյանի եւ ԱՄՆ պետքարտուղար Մարկոյ Ռուբիոյի՝ 2026-ի Յունուարի 13-ին Ուաշինգթոնում տեղի ունեցած հանդիպումից յետոյ TRIPP (Trump Route for International Peace and Prosperity) տարածաշրջանային նախագիծը յայտնուեց ապատեղեկատուութեան եւ մանկալու լիացիաների թիրախում:

Ռուսական եւ ռուսալեզու մեդիադաշտում տարածուող թեզերը նախագիծը ներկայացնում են որպէս «ինքնիշխանութեան կորուստ», «ԱՄՆ-ի գինուորական ներկայութիւն» եւ Հայաստանը «երկրորդ Ուքրանիա» դարձնելու փորձ:

#CivilNetCheck-ը ուսումնասիրել է TRIPP նախագիծը շուրջ տարածուող հիմնական թեզերն ու քարոզչական մանկալու լիացիաները:

ԱՄՆ-ի ռազմական ներկայութեան եւ մասնաւոր ռազմական ընկերութիւնների թեզը

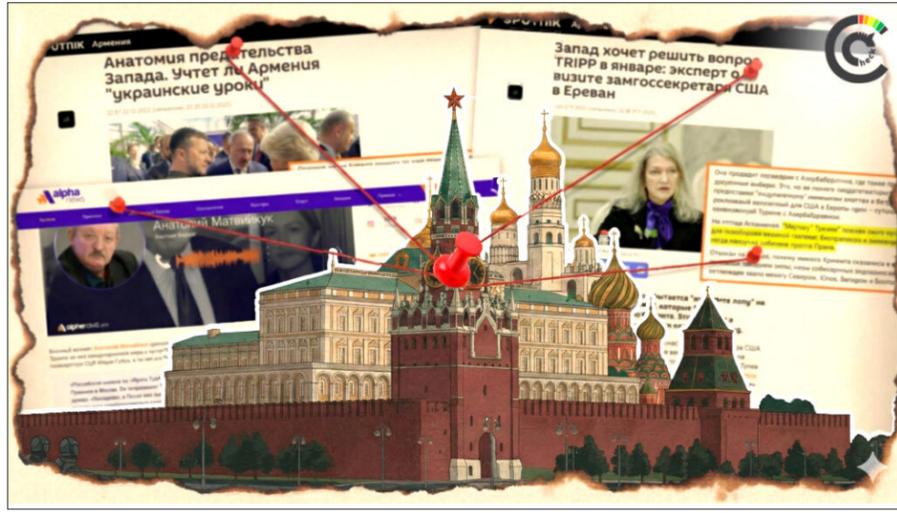
Ամենակտիւ շրջանառուող թեզերից մէկը վերաբերում է Հայաստանում ամերիկեան մասնաւոր ռազմական ընկերութիւնների հնարաւոր ներկայութեանը: 2026-ի Յունուարի 15-ին Alpha News-ը հրատարակել է հարցազրոյց ռուսաստանցի ռազմական փորձագէտ, ANNA News կայքի գլխաւոր խմբագիր Անատոլի Մատվիլչուկի հետ, որտեղ նա պնդում է, թէ Ռուբիոյի Միրզոյանի հետ հանդիպմանը յայտարարել է «Թրամփի կամրջի» պահպանութեան համար ամերիկեան մասնաւոր ռազմական ընկերութիւնների ներգրավման անհրաժեշտութեան մասին:

«Ռուբիոն եւ Միրզոյանը հանդիպել են, Ռուբիոն խօսել է այն մասին, որ այնտեղ պէտք է լինի մասնաւոր ռազմական ընկերութիւն, որը կ'ապահովի «Թրամփի կամրջի» [խմբ.՝ «Թրամփի Ուղղութիւն»] պահպանութիւնը: Ինչ է մասնաւոր ռազմական ընկերութիւնը: Դա ԱՄՆ-ի գինուորական ներկայութիւն է տարածաշրջանում», - ասել է Մատվիլչուկը: Այս հարցազրոյցը յետագայում արտատպել է նաեւ ռուսալեզու «գոլոս Արմէնի» կայքը:

Եկրանապատկերում՝ Alpha News կայքի հրատարակումը

Սակայն 2026-ի Յունուարի 13-ին Ուաշինգթոնում կայացած հանդիպմանը Ռուբիոն նման յայտարարութիւն չի արել: Աւելին, ԱՄՆ պետքարտուղարը շեշտել է, որ TRIPP նախագիծը չի իսթաբլում Հայաստանի ինքնիշխանութիւնը՝ այն անուանելով տնտեսական համագործակցութեան «օրինակելի մոդել»:

Հայաստանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ ստորագրուած TRIPP-ի շրջանակային համաձայնագրում (TIF) եւս չկայ յիշատակում ռազմական ներկայութեան մասին: Փաստաթուղթը յտակեցնում է, որ Հայաստանը լիովին պահպանում է ինքնիշխան անվտանգութեան գործառնությունները: Փաստաթղթի համաձայն՝ թէ-եւ թոյլատրուած է մասնաւոր օպերատորների ներգրավումը տրանսպորտային եւ թակաւորուցում քննարկի եւ յաճախորդների սպասարկման համար («front office»), վերջնական բոլոր որոշումները, ստու-

գումները եւ ուժային գործառնությունները մնում են Հայաստանի պետական մարմինների բացառիկ լիազօրութիւնը («back office»): Նոյն տեքստում յիշատակում է նաեւ, որ օպերացիոն անվտանգութեան մասնաւոր անձնակազմ կարող է կիրառուել միայն հայկական լիցենզաւորման ներքոյ:

Եկրանապատկերում՝ հատուած շրջանակային համաձայնագրից (TIF)

Նոյն հարցազրոյցում Մատվիլչուկը նաեւ պնդել է, թէ TRIPP նախագիծը «լիովին կորում է Հայաստանի մի հատուածը երկրի մարմնից եւ միացնում այն Ատրպէյճանին», ինչը հերքում է ԱԳՆ-ի հրատարակած ծրագրով, որտեղ շեշտում է յարգանքը պետութիւնների տարածքային ամբողջականութեան նկատմամբ:

Ուշագրաւ է, որ թեզի հիմքում ընկած է դեռ 2025-ի Յունուարի Periodista Digital կայքի տարածած կեղծ տեղեկութիւնը, թէ «Թրամփի ուղին» 99 տարով յանձնուելու է Ամն-ին եւ հսկուելու է ամերիկեան ռազմական ընկերութեան հազարաւոր զինուած մարտիկների կողմից: Այդ ժամանակ Հայաստանի կառավարութիւնը պաշտօնապէս հերքել էր այս լուրերը՝ դրանք որակելով հիբրիդային պատերազմի դրսեւորում:

ԱՄՆ-ի ռազմական տրանզիտի թեզը

Քարոզչական միւս ուղղութիւնը փորձում է TRIPP-ը ներկայացնել որպէս ԱՄՆ-ի լոգիստիկ բազա՝ Իրանի դէմ ռազմական գործողութիւններ իրականացնելու համար: 2025-ի Նոյեմբերի 17-ին Sputnik Արմէնիա-ն հրատարակել է նախկին դեսպան Ջիւնիկ Աղաջանեանի մեկնաբանութիւնը, որտեղ նա պնդում է, թէ TRIPP-ը անհրաժեշտ է Արեւմուտքին ռազմական տեխնիկայի, զինամթերքի եւ անձնակազմի տեղափոխման համար:

TRIPP-ի շրջանակային համաձայնագրի ուսումնասիրութիւնը ցոյց է տալիս, որ միջանցքի օգտագործումը սահմանափակուած է բացառապէս քաղաքացիական եւ առեւտրային նպատակներով: Փաստաթղթում բացակայում են դրոյթներ «ռազմական տարանցման» կամ օտարերկրեայ զորքերի տեղակայ-

ման վերաբերեալ:

Եկրանապատկերում՝ Sputnik Արմէնիա-ի Գոյեմբերի 17-ի հրատարակումը

Միւս օրինակներում TRIPP-ը ձեւակերպում է առաւել լայն՝ «թշնամական ուժերի ակտիվութեան կեդրոն» ձեւակերպմամբ՝ իբր ուղղուած Իրանի դէմ: 2026-ի Յունուարի 15-ին ռուսական EADaily կայքը հրատարակել է նիւթ, որտեղ TRIPP-ը որակել է որպէս «թշնամական ուժերի ակտիվութեան կենտրոն»՝ յղում անելով Հայաստանում Իրանի դեսպանի վերջերս արուած յայտարարութիւններին:

Իրականում Իրանի դեսպանը Յունուարի 14-ի Երեւանում ասուլիսի ժամանակ խօսել է TRIPP-ի մասին՝ նշելով Թեհրանի մտահոգութիւնների մասին, սակայն նրա «թշնամական ուժերի ակտիվութեան կեդրոն» ձեւակերպումը վերաբերում էր Երեւանում այդ օրերին Իրանի դեսպանատան մօտ ընթացող ցոյցերին, ոչ թէ TRIPP նախագիծին:

Նմանապէս, 2026-ի Յունուարի 15-ին Sputnik Արմէնիա-ն հրատարակել է քաղաքագէտ Բենիամին Մաթեոսյանի մեկնաբանութիւնը: Նա պնդում է, թէ Ուաշինգթոն իբր ազդանշան է ուղարկում Թեհրանին, որ «հաջորդական սահմանը նոյնպէս կը լինի ամերիկեան վերահսկողութեան ներքոյ»:

Համաձայնագրում, սակայն, յստակ նշուած է, որ Հայաստանը պահպանում է բացառիկ վերահսկողութիւնը ազգային անվտանգութեան, իրաւապահ գործունէութեան, սահմանների եւ մաքսատների նկատմամբ: Ներկայում Հայաստանի հարաւում՝ Իրանի հետ սահմանին, տեղակայուած են ռուսական սահմանապահ ուժեր:

Հայաստանի «ուկրաինացման» թեզը եւ ռազմական սպառնալիքները

Ռուսական քարոզչութեան առանցքային պատմույթներից է TRIPP-ի համեմատութիւնը Ուքրանիայի հետ: 2025-ի Դեկտեմբերի 22-ին Sputnik Արմէնիա-ի մեկնաբան Արման Աբովեանը հրատարակել է յօդուած «արեւմուտքի դաւաճանութեան անատոմիան. հաշ-

ուկ կ'առնի՞ արդեօք Հայաստանը «ուկրաինական դասերը»՝ վերնագրով: Յօդուածում նշուած է, որ Հայաստանը վերածուած է «հակառուսաստան» նախագիծի եւ պէտք է դասեր քաղի ուկրաինական փորձից:

Եկրանապատկերում՝ Sputnik Արմէնիա-ի Դեկտեմբերի 22-ի հրատարակումը

Այս հոեւորաբանութիւնը վերածեց բացառապէս սպառնալիքների ռուս քարոզիչ Վլադիմիր Սոլովիովի կողմից: 2026-ի Յունուարի 10-ին իր հաղորդման ժամանակ նա Հայաստանի «կորուստը» անուանել է «հակառուսական ինդի» եւ հարց բարձրացրել, թէ ինչու Ռուսաստանը չի կարող «յատուկ ռազմական գործողութիւն» սկսել իր ազդեցութեան գոտում գտնուող այլ կէտերում՝ նկատի ունենալով Հայաստանը:

Սոլովիովի այս յայտարարութիւնը բուռն արձագանք առաջացրեց Երեւանում, որից յետոյ Յունուարի 12-ին, Ռուսաստանի դեսպան Սերգեյ Կոպիլիկինը կանչուեց ՀՀ ԱԳՆ, որտեղ նրան բողոքի նոտա յղուեց: Արդիւնքում Սոլովիովի այդ հաղորդումը որոշ ժամանակով հեռացուեց էթերից:

Այսպիսով, մի շարք մեդիաներ աղաւաղում են TRIPP նախագիծը՝ տնտեսական երթուղին ներկայացնելով որպէս ռազմական սպառնալիք:

«ՄԻՎԻԼՆԵԹ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
 ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՅՆՁԱԿԵԱՆ
 ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
 Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
 ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
 ՎԱՐԷ ԱԶԱՊԱՅԵԱՆ

MASSIS Weekly
 Organ of the Armenian Social
 Democratic Hunchakian Party
 of Western USA
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104
 Phone: (626) 797-7680
 Fax: (626) 797-6863
 E-Mail: massis2@earthlink.net
 http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
 Published Weekly
 Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
 USA \$75.00, \$150.00 (First Class)
 Canada \$ 250.00 (Air Mail)
 Overseas \$400.00 (Air Mail).
 All payments must be made in
 US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
 at Pasadena CA.
 Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք

«Մասիս» Շաբաթաթերթին

Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

ԼՈՒՐԵՐ

Չեմ Գիտեր, Թե «TRIPP»-ը Ինչ է, Ես Դեռ Բան Մը Չեմ Հասկցած. Սերժ Սարգսեան

«Չգիտեմ, թե «TRIPP»-ն ինչ է մինչև վերջ ... Ես հլա ոչ մի բան չեմ հասկացել, հասկացել եմ, որ ատրպէյճանցիները դրան անուանում են միջանցք, թուրքերը դրան անուանում են միջանցք, Հայաստանի հանրութեան մի մասն անուանում է միջանցք, իսկ իշխանութիւնները համարում են անվտանգութեան երաշխիք, կամ երաշխաւոր, կամ խաչմերուկ: Բայց ինչպէս յայտնի է՝ իրենց ասածները մի շաբաթ յետոյ կը փոխուեն, 2 ամիս յետոյ բոլորովին հակառակը կը լինի, իրենց ասածով մենք չենք կարող...»,- լրագրողներու հետ զրոյցին այս մասին ըսաւ ՀՀ երրորդ նախագահ Սերժ Սարգսեանը:

Նախկին նախագահ Սերժ Սարգսեան

Հարցումին, թե՛ արդեօք վտանգներ կը տեսնէ՞ այս ծրագրին հետ կապուած, Սերժ Սարգսեան ըսաւ, թե՛ «երբ փաստաթուղթը տեսնեմ, թե՛ ինչ կարգավիճակ ունի, այն ժամանակ կ'ըսէ՛ վտանգներ կը տեսնէ՞, թե՛ ոչ»:

Երրորդ նախագահը նշեց, որ տնտեսական յարաբերութիւնները կրնան ինչ-որ չափով նպաստել խաղաղութեան, բայց խաղաղութեան երաշխիք երբեք չի կրնար ըլլալ խաղաղութեան երաշխիք կրնան ունենալ այն կառուցները, որոնք անոր վրայ ազդելու ունակութիւն ունի, յայտնեց Սերժ Սարգսեանը:

Օրերս վարչապետ Նիկոլ ֆաշինեան, հակադարձելով ընդդմիութեանն հնչող քննադատութիւններուն, պնդած էր, որ «TRIPP»-ը հարիւր միլիոններու ներդրումներ պիտի բերէ Հայաստանը. «TRIPP»-ը ներդրումային խոշոր ծրագիր է, որը, ի հարկէ, անվտանգային խոշոր երաշխիքներ է բերելու իր հետ», - ըսած էր

Փաշինեան:

Հայաստանի երրորդ նախագահ Սերժ Սարգսեանի ղեկավարած Հանրապետական կուսակցութիւնը առայժմ չէ որոշած՝ ի վերջոյ պիտի մասնակցի՞ Յունիսին կայանալիք խորհրդարանական ընտրութիւններուն, թե՛ ոչ: Սերժ Սարգսեանն ալ իր գործով դատական նիստէն առաջ պնդեց՝ չունին որոշում. «Ո՛չ, չունենք որոշում, եթէ ունենանք, կ'ասենք»:

Ընտրութիւններուն միասնական ճակատով մասնակցելու վերաբերեալ հարցումին ի պատասխան երրորդ նախագահը ըսաւ, որ ատիկա բարդ խնդիր է:

«Ես ցանկութիւն ունեմ, բայց իրադարձութիւնները ցոյց են տալիս, որ ընդդիմութեան միաւորութիւնը բարդ խնդիր է, եւ խօսքը չի գնում մի ցուցակով գնալու մասին: Բայց տեսնեմք», - յայտնեց Սերժ Սարգսեանը:

Քոչարեանի Խումբը Հարցախոյզ Պիտի Ընէ Ու Հասկնայ՝ Ով է Վարչապետի Իրենց Թեկնածուն

Ռոպերթ Քոչարեանը տակաւին վերջնական որոշում չունի՝ ինչ ձեւաչափով երթալ ընտրութիւններուն, բայց հակուած է երթալու նոյն ձեւաչափով, ինչ 2021-ի ընտրութիւններուն: Այդ մասին ան յայտնեց Յունուարի 29-ին լրագրողներին հետ հանդիպման:

Վարչապետի թեկնածուն ալ կը նախընտրեն ընտրել հարցախոյզի միջոցով. «Փետրուարի սկզբին մենք հարցախոյզ ենք իրականացնելու ու որոշեմք, թե՛ ով է լինելու դաշինքի առաջնորդը: Եթէ այդ հարցախոյզը որոշի, որ ես եմ, ուրեմն ես կը լինեմ,

եթէ այլ անձ՝ ուրեմն նա է: Ես շատ ուրախ կը լինեմ, որ ես չլինեմ. շատ մեծ բեռից կ'ազատուէի», - ըսաւ ՀՀ երկրորդ նախագահը՝ յաւելելով, որ ներկայիս լրատուամիջոցներով հրապարակուած հարցախոյզերը ցոյց կուտան, որ ինքն է աւելի հաւանական թեկնածուն, որ պիտի գլխաւորէ ցուցակը:

2021-ին ձեւաւորուած էր «Հայաստան» դաշինքը, որ կազմուած էր երկու կուսակցութիւններէ՝ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւն եւ Վերածնունդ Հայաստան:

Դատարանը Մերժած է Սամուէլ Շահրամանեանի Հայցը Ընդդէմ ԿԳՄՍ Նախարարութեան

Երեւանի Ընդհանուր իրաւասութեան քաղաքացիական դատարանը մերժած է Ղարաբաղի հինգերորդ նախագահ Սամուէլ Շահրամանեանի հայցը ընդդէմ ԿԳՄՍ նախարարութեան եւ Հայաստանի պատմութեան Գ-րդ դասարանի գիրքի հեղինակ Նժդէհ Յովսէփեանի:

Նշենք՝ փաստաբան Ռոման Երիցեան Շահրամանեանի անունով դիմած էր դատարան ընդդէմ Գ-րդ դասարանի «Հայաստանի պատմութիւն» դասագիրքի հեղինակներուն, ԿԳՄՍ նախարարութեան եւ պատասխանատու այլ անձերու՝ պահանջելով հերքել նախագահին վերաբերեալ՝ գիրքին մէջ տեղ գտած տեղեկութիւնները:

Մասնաւորապէս, պատմութեան Գ-րդ դասարանի դասագիրքին մէջ ԼՂ հայթափման վերաբերեալ գլուխին մէջ կը նշուի, որ Սամուէլ Շահրամանեան ստորագրած է լուծարման փաստաթուղթ:

Միեւնոյն ժամանակ միջնորդութիւն ներկայացուած է, որով Շահրամանեանի ներկայացուցիչը խնդրած է ՀՀ բոլոր դպրոցներուն մէջ արգիլել Հայաստանի պատմութեան Գ-րդ դասարանի 2025թ. հրատարակութեան դասագիրքի համապատասխան ենթավերնագրի ուսուցումը դպրոցներուն մէջ մինչև գործով դատական գործը ուժի մէջ մտնելու պահը:

Շահրամանեան կը պահանջէր դատարանից՝ պարտաւորեցնել պատասխանողները հրապարակային

Ղարաբաղի հինգերորդ նախագահ Սամուէլ Շահրամանեան

հնարաւոր բոլոր եղանակներով, այդ շարքին՝ հերքումը կրթական ծրագիր մտցնելու միջոցով հրապարակել հետեւեալը. «Հայաստանի պատմութիւն Գ-րդ դասարանի դասագիրքի «ԼՂ հարցը միջագային ասպարէզում. վերադարձ պատերազմին» 5.3 գլուխի «ԼՂ-ի հայթափումը» ենթավերնագրի տակ արտացոլուած համապատասխան հետեւեալ տեղեկութիւնը. «ԼՂՀ նախագահը ստորագրեց ԼՂՀ-ն լուծարելու հրամանագիր» կեղծ է եւ ոչ իրական: Դատարանը, ինչպէս վերը նշեցինք, մերժած է այս պահանջը:

Հացահատիկի Հերթական Խմբաքանակը Ռուսաստանէն Ատրպէյճանի Տարածքով Հայաստան Ուղարկուած է

Հացահատիկի հերթական խմբաքանակը Ռուսաստանէն Ատրպէյճանի տարածքով Հայաստան ուղարկուած է:

Կը նշուի, որ 1746 թոն ընդհանուր քաշով հացահատիկը ուղարկուած է Հայաստան:

Աւելի քան երեսուց տարուայ դադարէն յետոյ Ատրպէյճանի տարածքով դէպի Հայաստան բեռնափոխադրումներու գործընթացը մեկնարկած է 2025-ի Նոյեմբեր 6-ին, երբ ռուսական հացահատիկի առաջին խմբաքանակը՝ 15 վակոնով, այս երթուղիով հասաւ Հայաստան:

2026-ի Փետրուար 1-ի դրութեամբ Ռուսաստանէն Հայաստան ուղարկուած է արդէն 285 վակոն

Կարգալոյծ Եպիսկոպոսին Գործով Քրեական Վարոյթ Նախաձեռնուած է Մայր Աթոռի Դէմ

Արմաւիրի մարզի ընդհանուր իրաւասութեան քաղաքացիական դատարանը Հայ Առաքելական Եկեղեցուց եւ այլ անձերու արգիլած է խոչընդոտել Գէորգ Եպիսկոպոս Սարոյեանին իրականացնել Մասյացոտնի թեմի առաջնորդի իր իրաւասութիւնները: Այս մասին յայտնած են Քննչական կոմիտէին:

«ՀՀ հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայութեան կողմից ներկայացուած հաղորդման համաձայն՝ Արմաւիրի մարզի ընդհանուր իրաւասութեան քաղաքացիական դատարանը քաղաքացիական գործի շրջանակներում 2026 թուականի Յունուարի 16-ին տրուած կատարողական թերթով արգելել է «Հայաստանեայց Առաքելական

հացահատիկ, որուն ընդհանուր քաշը կը կազմէ շուրջ 19.900 թոն:

Բացի ռուսական մատակարարումներէն, այս նոյն ձանապարհով Հայաստան ներկրուած է նաեւ դադարական հացահատիկի զգալի խմբաքանակ:

Հացահատիկէն բացի, 2025-ի Դեկտեմբեր 18-էն մեկնարկած է նաեւ Ատրպէյճանէն Հայաստան վառելանիւթի ներկրում:

Այս գործընթացը հնարաւոր դարձած է 2025-ին ձեռք բերուած պայմանաւորուածութիւններու ծիրին մէջ, ինչի շնորհիւ կ'օգտագործուի Ռուսաստան-Ատրպէյճան-Վրաստան-Հայաստան, Ատրպէյճան-Վրաստան-Հայաստան երկաթուղային ուղիները:

Սուրբ Եկեղեցի» կրօնական կազմակերպութեանը եւ այլ անձանց իրականացնել որեւէ գործողութիւն, որը կարող է որեւէ կերպ խոչընդոտել Տ. Գէորգ Եպիսկոպոս Սարոյեանին, որպէս Մասյացոտնի թեմի առաջնորդ, իրականացնելու Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու կանոնադրութեան 68-րդ յօդուածով, ինչպէս նաեւ կիրառելի այլ կանոններով թեմի առաջնորդի համար սահմանուած իրաւասութիւններն ու պարտականութիւնները, այդ թւում նաեւ՝ Մասյացոտնի թեմի ֆինանսական միջոցների տնօրինումը եւ ֆինանսական գործարքների իրականացումը՝ մինչև գործով եզրափակիչ դատական գործ կայացնելը», - ըսուած է ՔԿ հաղորդագրութեան մէջ:

Պետական Պիւտճէի Եկամուտները 2025-ին Կազմած Են 7.6 Միլիար 800 Բիլիոն, Աճը 11,9%

Պետական պիւտճէի եկամուտներն ու ծախսերը 2025-ին 2024 թուականի նկատմամբ աճած են:

ՀՀ ֆինանսների նախարարութիւնը հրապարակած է Մաքրոտնտեսական զարգացումներու ամփոփագիրը:

Պետական պիւտճէի եկամուտները 2025թ Յունուար-Դեկտեմբերին կազմած են 2 թրիլիոն 886 միլիարդ դրամ՝ նախորդող տարուայ՝ 2024-ի նկատմամբ աճելով 11,9 տոկոս: Հարկային եկամուտները նախորդ տարի կազմած են 2 թրիլիոն 725,2 միլիարդ դրամ, 2024-ի նկատմամբ աճը 14

տոկոս է: Ծախսերը Յունուար-Դեկտեմբերին կազմած են 3 թրիլիոն 305,3 միլիարդ դրամ, 2024-ի նկատմամբ աճը 11,8 տոկոս է:

ԼՈՒՐԵՐ

TRIPP-ի Ծիրեն Երս Դայաստանի Մէջ Դարիւրաւոր Միլիոններու Երդրումներ Պիտի Ըլլան . Փաշինեան Դակադարձած Է Քոչարեանին

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան կառավարութեան նիստէն ետք կը պատասխանէ լրագրողներու հարցերուն

Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան արձագանգած է ՀՀ երկրորդ նախագահ Ռուստամ Բոչարեանի այն յայտարարութեան, թէ TRIPP նախագիծով Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները տնտեսական շահ չունին:

ՀՀ երկրորդ նախագահը Յունուար 29-ին կայացած ասուլիսի ժամանակ յայտնած էր, որ ԱՄՆ-ի շահը TRIPP-ին մէջ տնտեսական չէ, այլ իրանի նկատմամբ վերահսկողութիւն սահմանելն է: Ռուստամ Բոչարեան նաեւ նշած էր, որ TRIPP-ին մէջ հարիւր միլիոնաւոր կամ միլիարտաւոր տոլարի ներդրումներու մասին խօսակցութիւնները իրականութեան չեն համապատասխաներ: Անոր գնահատմամբ՝ այդ ծրագիրը հնարաւոր է կեանքի կոչել 80 միլիոն տոլարով, ինչ որ Հայաստանի կառավարութիւնը կրնայ սեփական միջոցներով իրականացնել:

ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան կառավարութեան նիստէն յետոյ կայացած ձեռնարկի ժամանակ շեշտած է, որ TRIPP-ը առաջին հերթին ներդրումային ու տնտեսական նախագիծ է: «Այդ

նախագիծով բազմաժիրոն, հարիւրաւոր միլիոններու ներդրումներ են լինելու Հայաստանում: TRIPP-ը ներդրումային խոշոր ծրագիր է, որը, ի հարկէ, անվտանգային խոշոր երաշխիքներ է բերելու իր հետ», - ըսած է Փաշինեան:

Անդրադառնալով TRIPP-ին մէջ ԱՄՆ-ի կողմէ տնտեսական շահ չունենալու մասին ՀՀ երկրորդ նախագահի պնդումներուն, ՀՀ վարչապետը ըսած է. «Ինչպէ՞ս կարող է ԱՄՆ-ի նման պետութիւնը, որն ամբողջութեամբ կառուցուած է տնտեսական տրամաբանութեան վրայ, տնտեսական շահ չունենալ: Դուք չէ՞ք հետեւում նախագահ թրամփի վարած քաղաքականութեանը: Նրա բոլոր որոշումները ունեն տնտեսական հիմնաւորում, որովհետեւ Միացեալ Նահանգների տնտեսական զարգացումը, բարեկեցութիւնը եւ, ի հարկէ, սրա համար անհրաժեշտ անվտանգութիւնը առաջնահերթութիւն են նախագահ թրամփի համար, ինչպէս բոլոր երկրներու ղեկավարներու համար, յամենայն դէպս, նրանց համար, որոնք առաջնորդում են սեփական երկրի շահերով»:

Հայաստանի Մերձեցումը ԵՄ-ի Դետ Պիտի Ազդէ Ռուսաստանի Դետ Անոր Դաշնակցային Յարաբերութիւններուն Վրայ. ՌԴ ԱԳՆ

«Հայաստանի հարկադիր մերձեցումը Եւրոմիութեան հետ բացասական հետեւանքներ պիտի ունենայ ինչպէս Ռուսաստանի հետ անոր դաշինքին, այնպէս ալ յետխորհրդային տարածքին մէջ համարկման գործընթացներու զարգացման համար»:

Այս մասին յայտնած է Ռուսաստանի Արտաքին գործերու նախարարութեան Եւրոպական գործերու վարչութեան տնօրէն Վլատիսլավ Մասլեննիքով:

Մեկնաբանելով Երեւանի Եւրոմիութեան միանալու մտադրութիւնը՝ ան նշած է, թէ հաշուի առնելով «ԵՄ-ի արագ վերափոխումը յարձակողական ռազմաքաղաքական դաշինքի» եւ Ռուսաստանի հետ դիմակայութեան ուղղուած անոր ռազմավարական ընթացքը՝ այս կազմակերպութեանը անդամակցելու Հայաստանի հետաքրքրութիւնը չի կրնար չմտահոգել:

«Մենք յոյս ունինք, որ Հայաստանը՝ որպէս Եւրասիական

«Հայաստանը, Իրանը, Սուրիան, Վենեզուելան Պիտի Զրոյէնք ԱՄՆ-ի Քննադոյքին». Լաւրով

Մոսկուան իր «աւանդական դաշնակիցները»՝ Հայաստանը, Սուրիան, Վենեզուելան եւ Իրանը, չի թողեր «Միացեալ Նահանգներու քննադոյքին», յայտնած է Ռուսաստանի արտաքին գործերու նախարար Սերկէյ Լաւրով:

«Ռուսաստանը բոլոր հանգամանքներուն մէջ հաւատարիմ է իր գործընկերներուն նկատմամբ միջազգային պարտաւորութիւններուն», - ըսած է Լաւրով՝ պատասխանելով հարցումին, թէ արդեօք Մոսկուան «կը թողէ» իր «աւանդական դաշնակիցները Ռաշինկթընի քննադոյքին»:

Ան յայտնած է այդ պետութիւններուն հետ «տարբեր ոլորտներու մէջ» Ռուսաստանի «գործընկերութեան եւ համագործակցութեան» մասին:

Վստահ ենք, որ Հարաւային Կովկասի երկիրները, այդ շարքին՝ Հայաստանը, կը հասկնան, որ Պրիւքսէլի եւ Ռաշինկթընի ենթադրաբար բարի մտադրութիւններու ետին թաքնուած են պաղ հաշուարկներ: «Անոնց համար այս տարածաշրջանը

Ռուսաստանի արտաքին գործերու նախարար Սերկէյ Լաւրով

Չանը, որուն հետ ՌԴ-ն պատմականորէն եւ անբաժանելիորէն կապուած է, ոչ այլ ինչ է, քան հաւանական ցաւոտ կէտ, որուն վրայ սեղմելով՝ անոնք կրնան փորձել վնասել մեր երկրին», - յայտնած է ՌԴ արտաքին գործերու նախարար Սերկէյ Լաւրով:

Ռուսական Ռազմակայանը Եւ Սահմանապահները Հայաստանի Անվտանգութեան Կարեւորագոյն Տարրերն Են. ՌԴ ԱԳՆ

Ռուսաստանը բոլոր պարագաներուն հաւատարիմ կը մնայ գործընկերներու հանդէպ իր միջազգային պարտաւորութիւններուն: Այս մասին յայտնած են Ռուսաստանի ԱԳՆ-էն՝ պատասխանելով այն հարցումին, թէ արդեօք Մոսկուան իր աւանդական դաշնակիցները (Հայաստան, Սուրիա, Վենեզուելա, Իրան) կը թողէ ԱՄՆ-ի բարահաճութեանը:

Մոսկուան կ'ընդգծէ, որ Եւրասիական Տնտեսական Միութեան անդամակցութիւնը Հայաստանին կը բերէ «իրական, նիւթական օգուտներ», եւ հարցերը կը լուծուին փոխադարձ յարգանքի հիման վրայ՝

առանց քաղաքական իրավիճակի: Հայաստան կը շարունակէ մնալ ՀԱՊԿ անդամ՝ բխող բոլոր իրաւունքներով ու պարտաւորութիւններով: Ռուսաստան կը սատարէ Երեւանի լիարժէք մասնակցութեան կազմակերպութեանը՝ որպէս երկրի անվտանգութեան անքակտելի մաս:

ՌԴ ԱԳՆ-ն առանձնապատուկ կը շեշտէ ռուսական ներկայութեան դերը տարածաշրջանին մէջ.

«Ռուսական ռազմակայանը եւ մեր սահմանապահները Հայաստանի եւ ամբողջ Հարաւային Կովկասի անվտանգութեան կարեւորագոյն տարրերն են»:

«Հայաստանի Դետ Խաղաղութեան Պայմանագիրը Կրնանք Ստորագրել Մինչեւ Յունիս». Հասանկուլիեւ

«Մինչեւ Հայաստանի մէջ հերթական ընտրութիւնները, այսինքն՝ մինչեւ այս տարուայ Յունիս ամիսը, մենք կրնանք խաղաղութեան պայմանագիր կնքել»:

Միլլի Մեծ-Լիսի նիստին այս մասին յայտնած է Ատրպէյճանի պատգամաւոր Հուրաթ Հասանկուլիեւ:

Պատգամաւորին խօսքով՝ անոր համար Հայաստանը պէտք է պարտաւորութիւն ստանձնէ առ այն, որ նոր Սահմանադրութեան մէջ չըլլան տարածքային պահանջներ Ատրպէյճանի նկատմամբ: Ներկայիս Հայաստան բեռները կը տեղափոխուին Ատրպէյճանի տարածքով: Ատրպէյճանը վառելանիւթ կը վաճառէ Հայաստանին: Եթէ բեռները Հայաստան կը տեղափոխուին Ատրպէյճանի տարածքով, ապա կը կարծեմ, թէ բեռներն կրնան նաեւ Ատրպէյճան տեղափոխուիլ Հայաստանի տարածքով: Մենք կրնանք վերականգնել Ատրպէյճանը Հայաստանին հետ միացնող երկաթգիծը, այդ շարքին՝ Սաղարակ-Երեւան

Ատրպէյճանցի պատգամաւոր Հուրաթ Հասանկուլիեւ

երկաթուղին: Ներկայիս կը քննարկուի նաեւ մինչեւ Մարտ ամիսը թուրքիոյ եւ Հայաստանի միջեւ ճանապարհներու բացման հարցը: Նախընտանի զարգացումը արագացնելու համար բեռները պէտք է Նախիջեւան տեղափոխուին երկաթուղիով:

Քննարկուած է Պաշտպանութեան Ոլորտին Մէջ Հայաստանի Եւ Հնդկաստանի Միջեւ Համագործակցութեան Ընթացքը

Հայաստանի եւ Հնդկաստանի զինուորական պատուիրակութիւններու համադրուող պաշտպանութեան Նախարարութեան համալիրէն ներս

Պաշտպանութեան նախարարութեան վարչական համալիրին մէջ, ՀՀ պաշտպանութեան նախարարի առաջին տեղակալ, Ձինուած Ուժերու Գերագոյն Շտաբի պետ, զորավար-լեյթենանթ Էտտուարտ Ասրեան առանձնազուգումնեցած է Հնդկաստանի զինուած ուժերու պաշտպանութեան շտաբի պետ, զորավար Անիլ Չաուհանի հետ, որուն յաջորդած է հանդիպում՝ պատուիրակութիւններու ընդլայնուած կազմով:

Զրուցակիցները քննարկած են պաշտպանութեան ոլորտին մէջ Հայաստանի եւ Հնդկաստանի միջեւ համագործակցութեան ներկայիս ընթացքը, ամփոփած են երկկողմ համագործակցութեան ծրագրի շրջանակին մէջ իրականացուած միջոցառումներու արդիւնքները:

Կողմերը անդրադարձած են նաեւ 2026 թուականի համար ծրագրուած միջոցառումներու արդիւնաւէտ իրականացման վերաբերող շարք մը հարցերու: Երկուստեք կարեւորուած է կրթական, մասնագիտական վերապատրաստման, վարժանքներու եւ զորավար-ժողովուրդներու, տարբեր բնագաւառներու մէջ փորձի փոխանակման միջոցառումներու կազմումը Հայաստանի եւ Հնդկաստանի մէջ:

Զօրավար-լեյթենանթ Էտտուարտ Ասրեան ներկայացուցած է ՀՀ Ձինուած Ուժերու կերպարի մասնաբաժնի մէջ փորձի փոխանակման միջոցառումներու արդիւնքները: Զօրավար-լեյթենանթ Էտտուարտ Ասրեան ներկայացուցած է ՀՀ Ձինուած Ուժերու կերպարի մասնաբաժնի մէջ փորձի փոխանակման միջոցառումներու արդիւնքները:

ԵՄ Համարկման Տեսլականը Հասարակական Ընտրութիւն Եւ, Ըսած է Նախարար Միրզոյեան

ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեան ելոյթ կ'ունենայ Եւրոպայի խորհրդարանի ընթացքին

Եւրոպական համարկման մեր ընդհանուր տեսլականը պարզապէս քաղաքական նպատակ է, այլ՝ հասարակական ընտրութիւն, որ կը բխի քաղաքացիական նախաձեռնութենէն: Յունուար 28-ին ելոյթ ունենալով ԵՄԽՎ նստաշրջանին՝ յայտնած է արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեան:

«Անցեալ գարնանը ՀՀ Ազգային ժողովն ընդունեց օրէնք, որով մեկնարկեց Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան գործընթացը: Կառավարութեան եւ Ազգային ժողովի աջակցութիւնն ընդգծում է, որ Եւրոպական համարկման մեր ընդ-

հանուր տեսլականը պարզապէս քաղաքական նպատակ է, այլ հասարակական ընտրութիւն, որը բխում է քաղաքացիական նախաձեռնութիւնից: Սա արտայայտուած է հայ ժողովրդի ժողովրդավարական կամքն՝ ապահովելու մեր ապագան եւրոպական ազգերի ընտանիքում՝ որպէս մեր արժէքների եւ ինքնութեան իսկական արտացոլում: Մէկ այլ կարեւոր հանգրուան գրանցուեց նախորդ Դեկտեմբերին, երբ Պրիւսէ-լում ընդունուեց Հայաստան-ԵՄ գործընկերութեան ռազմավարական օրակարգը, որը լրացնում է Հայաստան-ԵՄ համապարփակ եւ ընդ-

Հայ Ամերիկեան Խորհուրդը Պահանջ Կը Ներկայացնէ Հաշուետուութեան՝ Տոքթ. Օզին Ռասիստական Տեսանկէտն Ետք

ՄԴՀԿ Հայ Ամերիկեան Խորհուրդը (ACA) իր ամբողջական աջակցութիւնը կը յայտնէ դաշնային քաղաքացիական իրաւունքներու հետաքննութիւն պահանջող կոչերուն՝ ուղղուած Տոքթ. Մեհմեթ Օզին կողմէ հրապարակուած ռասայական լարուած տեսանկէտին, որ թիրախ կը դարձնէ Լոս Անճելըսի մէջ հայերու պատկանող գործարաններն ու խանութները:

«Այն ակնարկը, թէ հայերէն ցուցանակները յանցաւորութեան ապացոյց են, ոչ միայն անհիմն է, այլեւ կը տարածէ նախապաշարմունք եւ ունի իրական հետեւանքներ օրինապահ հայ-ամերիկացիներու ապրուստին ու անվտանգութեան համար: Նման բաժանարար հետեւորութիւնը կը խաթարէ ներառման եւ արդարութեան այն արժէքները, զորս մեր երկիրը կը ջանայ պահպանել:

«Մենք վճռականօրէն կ'ողջունենք նահանգապետ Նիւսլըմի պաշտօնական յայտարարութիւնը եւ Քաղաքացիական իրաւունքներու Օրէնքի վերնադիր VI-ի ներքեւ բողոք ներկայացնելու իր որոշումը: Անոր արագ քայլը յստակ կը ցոյց կու տայ, թէ Քալիֆօրնիան

պիտի չհանդուրժէ էթնիկ պատկանելութեան հիման վրայ թիրախաւորում եւ հաստատ կանգուն կը մնայ հասարակութեան մէջ իր նպաստը բերող միջոցառող հայ-ամերիկացիներու կողքին:

«Մենք կը միանանք նահանգապետի կոչին՝ ամբողջական հետաքննութիւն իրականացնելու եւ դաշնային իշխանութիւններուն ապահովելու համար, որ պետական պաշտօնեաները իրենց հարթակները չչարաչահեն ռասայական կարծրատիպեր տարածելով» ըսուած է ՀԱՄ-ի յայտարարութեան մէջ:

ՌԱԿ-ը Մերժելի Եւ Անհեթեթ Կը Համարէ Եպիսկոպոսաց Ժողովը Աւստրիոյ Մէջ Կայացնելու Որոշումը

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը կը դատապարտէ Հայ Առաքելական Եկեղեցոյ Եպիսկոպոսաց յառաջիկայ ժողովը Աւստրիոյ մէջ կայանելու որոշումը:

Կուսակցութեան Կեդրոնական վարչութիւնը այդ մասին յայտարարութիւն տարածած է:

«Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը, այսու, պաշտօնապէս կը յայտարարէ, թէ կտրականապէս մերժելի կը համարէ Հայոց Առաքելական Եկեղեցոյ Եպիսկոպոսաց յառաջիկայ ժողովը Մայր Աթոռէն եւ Հայրենիքէն հեռու՝ Աւստրիոյ մէջ գումարելու արտառոց որոշումը: Նոյնքան անհանդուրժելի են անհեթեթ այդ որոշումը չբեղելու համար տրուող անհիմն, յերիւրածոյ եւ ողորմելի պատճառաբանութիւնները», - ըսուած է յայտարարութեան մէջ:

Աւելի վաղ, Մայր Աթոռի տեղեկատուական համակարգը յայտ-

նած էր, որ Փետրուար 16-19-ին Աւստրիոյ Սան Փլոյթըն քաղաքին մէջ, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին հրաւերով, տեղի պիտի ունենայ Եպիսկոպոսաց ժողով: Ժողովը ի սկզբանէ նախատեսուած էր 2025 թուականի Դեկտեմբեր 10-12-ին, սակայն Մայր Աթոռը յայտարարած էր անոր յետաձգման մասին:

լայնուած գործընկերութեան համաձայնագիրը (CEPA) եւ մեր գործընկերութիւնը բարձրացնում է ռազմավարական մակարդակի», - ըսած է Միրզոյեան:

Միրզոյեանի խօսքով՝ այժմ Հայաստանն ու ԵՄ-ն բազմաթիւ քայլեր կը ձեռնարկեն ոլորտային համագործակցութիւնը խորացնելու ուղղութեամբ:

«Ոլորտային համարկում, վիզաների ազատականացում եւ մասնակցութիւն բազմաթիւ ծրագրերին: Յուսանք՝ կը շարունակենք մեր համատեղ ջանքերը», - ըսած է ԱԳ նախարարը:

Արարատ Միրզոյեան նաեւ նշած է, որ Հայաստանի ամուր նուիրուածութիւնը ժողովրդավարութեան, մարդու իրաւունքներուն եւ իրաւունքի գերակայութեան կը սահմանեն Հայաստանի՝

որպէս պետութիւն բնութագիրը:

«Այսօր մենք վերահաստատում ենք այն ընտրութիւնը, որը կատարել ենք 25 տարի առաջ: Անում ենք դա՛ գիտակցելով, որ խաղաղութեան եւ ժողովրդավարութեան մեր ճանապարհը դեռ շատ փորձութիւններ է ունենալու, որ արտաքին ճնշումները կը փորձեն շեղել մեզ, եւ որ առջեւում գտնուող ճանապարհը հեշտ չի լինի: Բայց մենք նաեւ գիտենք, որ այս ճանապարհով մենակ չենք գնում: Սա գիտեն Հայաստանի քաղաքացիները: Եւրոպայի Խորհուրդը եւ այս վեհաժողովը կանգնած են մեր կողքին: Յայտնում ենք մեր խորին երախտագիտութիւնն այս գործընկերութեան, այս համերշխութեան եւ այն համատեղ հաւատքի համար, որ մեր ընդհանուր արժէքներն արժանի են պաշտպանութեան», - ըսած է Միրզոյեան:

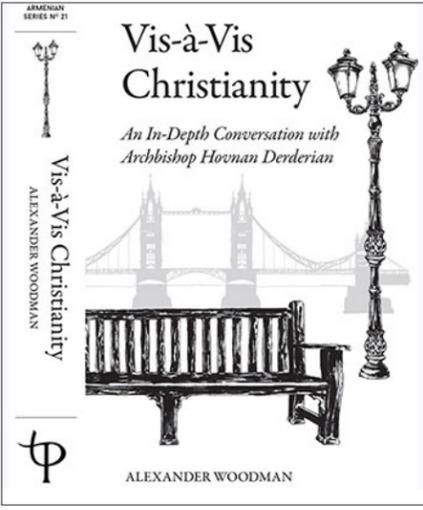
Լոյս Տեսալ Յովնան Արք. Տէրտէրեանի Անգլերէն Vis-a-Vis Christianity Յատորը

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան Թեմը մեծ ուրախութեամբ եւ երախտագիտութեամբ կը հաղորդէ, որ լոյս տեսած է Թեմակալ Առաջնորդ՝ Բարձրաշնորհ Տէր Յովնան Արք. Տէրտէրեանի նոր եւ կարեւոր անգլերէն «Vis-A-Vis Christianity, An In-Depth Conversation with Archbishop Hovnan Derderian» հատորը:

Սոյն գործը հրատարակուած է The Press, California State University-Fresno հեղինակաւոր հրատարակչատան կողմէ, որ առաւել եւս ակադեմական վարկանիշով առանձնաշատուկ արժէք եւ միջազգային նշանակութիւն կու տայ այս հատորին:

Այս գիրքը խոր երկխօսութիւն մըն է Քրիստոնէութեան ժամանակակից հարցերուն շուրջ, ուր Բարձրաշնորհ Սրբազանը կը ներկայացնէ որպէս Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցոյ սպասաւորի, հոգեւոր տեսլականը եւ եկեղեցական փորձառութիւնը՝ գանձաւոր համադրելով համաշխարհային քրիստոնէական իրականութեան, արժէքներուն եւ ժամանակակից մարտահրաւէրներուն հետ: Հատորը կամուրջ մըն է Արեւելքի եւ Արեւմուտքի, աւանդութեան եւ արդի մտքի, Հայ Եկեղեցոյ եւ համաքրիստոնէական Եկեղեցիներու անշեղ հաւատամքին եւ սկզբունքներուն միջեւ:

Հատորը կը շոշափէ Քրիստոնէութեան առաքելութիւնը արդի աշխարհին մէջ, Եկեղեցոյ դերը մարդուն հոգեւոր կեանքին մէջ, հաւատքի եւ մշակոյթի փոխյարաբերութիւնը, ինքնութեան պահպանման մարտահրաւէրները եւ Քրիստոսի պատգամին կենդանի ներկայութիւնը աշխարհին բազմաբեկեւեկ իրականութեան մէջ: Ան ոչ միայն սատուածաբանական աշխատասիրութիւն մըն է, այլեւ հոգեւոր վկայութիւն եւ հրաւեր՝

հաւատացեալին մէջ խորացնելու քրիստոնէական ինքնութիւնն ու գիտակցութիւնը: Հրատարակութիւնը որպէս հոգեւոր աղբիւր մեծապէս կը նպաստէ անգլիախօս հոգեւորականներու, ուսանողներու, հաւատացեալներու եւ բոլոր անոնց համար, որոնք հետաքրքրուած են քրիստոնէութեան կենդանի, հոգեւոր ու խորքային ըմբռնումով:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան Թեմը այս բարձրարժէք հոգեւոր հրատարակութեան առթիւ իր խորին շնորհակալութիւններն ու երախտագիտութիւնը կը յայտնէ Թեմակալ Առաջնորդ՝ Բարձրաշնորհ Տէր Յովնան Արք. Տէրտէրեանին, վստահ ըլլալով, որ սոյն հատորը երկար տարիներ պիտի մնայ որպէս լուսաւոր ուղեցոյց եւ ներշնչման աղբիւր քրիստոնէական մտածողութեան դաշտին մէջ:

Թող Ամենակալ Աստուած օրհնէ այս հրատարակութիւնը, արեւշատ տարիներ պարգեւէ ազնուասիրտ մեկնեցողներուն եւ բազմապատկէ Սրբազան Հօր ճիգերը, յանասանութիւն Ազգիս Հայոց եւ ի պայծառութիւն Մայրենի մեր Սուրբ Եկեղեցոյ:

Համրիկ Սարաֆեան. ԹՐԻՓՓ-ը Կը Քննադատուի

Շարունակուած էջ 1-էն

Սարաֆեանի համաձայն, այս հարցով իշխանութիւններուն ուղղուած քննադատութիւնը գուտ ընդդիմադիր ընտրազանգուածը մոբիլիզացնելու նպատակ կը հետապնդէ: «Տարիներէ ի վեր Ռուսիան այստեղ տարբեր ոլորտներու մէջ մենաշնորհներ ունի, եւ այդ մէկը դրական երեւոյթ կը նկատուի: Բայց յանկարծ, երբ Ամերիկան կը մտնէ, կ'ըսեն՝ մեր ինքնիշխան տարածքը կը գիշերէ: Գոմասանքն ու քննադատութիւնը պէտք է հաւասարապէս կիրարկուին: Կ'ըմբռնենք ընդդիմութիւնը. անոնք ձախողութիւններու կը սպասէին, որ-

պէսզի յաջորդ ընտրութիւններուն յաջողին, սակայն հակառակը տեղի կ'ունենայ: Ամէնէն կարեւորը՝ գործնական քայլեր կը ձեռնարկուին», նշեց ան: Սարաֆեանը կը կարծէ, թէ Հայաստան այժմ դարձած է Միացեալ Նահանգներու լիիրաւ գործընկերը: «Քննադատութիւնը կու գայ նոյն այն անձերէն, որոնք «Գոյքեր պարտքի դիմաց» գործարքով երկրին համար կենսական նշանակութիւն ունեցող գործարաններ յանձնեցին Ռուսիոյ: Իրենց աչքին մէջ գերանը չեն տեսներ, բայց ուրիշին աչքին մէջ փշուր մը կը նշմարեն», եզրափակեց ան:

Հայաստանի Սերժեցունը ԵՄ-ի Հետ

Շարունակուած էջ 4-էն

լագոյնի հասցնելու Եւրոմիութեան հետ մերձեցումը: «Այս ջանքերուն համապատասխան՝ 2025 թուականի Ապրիլին երկրի նախագահ Վահագն Խաչատուրեան ստորագրեց «ՀՀ-ի Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան գործընթացի մեկնարկին

մասին» օրէնքը, որ նախապէս հաստատած էր խորհրդարանը», - լիշեցուցած է ան: Այսպիսով, Մասկնիքովի խօսքով՝ Պրիւքսէլը արդէն սկսած է «աշխուժօրէն դրդել Երեւանը ընդունելու քաղաքականապէս անցում ԵՄ չափանիշներուն, որ հիմնարար կերպով կ'անտեսէ այս անդրկովկասեան հանրապետութեան անդամակ-

Մեծն Եւրոպայի Իրաւունք Չունի

Շարունակուած էջ 1-էն

րուն համար, անսպասելի էր, որ ան կ'ունենայ նման բացայայտ հակահայ դրսեւորում՝ ազգութիւն մը մատնացոյց ընելով որպէս խարդախութեան հետ առնչուողներ: Իրականութեան մէջ սակայն, Օրինապահ մարմինները յաճախ կը բացայայտեն կատարողներ, որոնք կը պատկանին Ամերիկայի ժողովուրդի բաղկացուցիչ բոլոր խաւերուն: Տոք. Օզի կողմէ Հայերու առանձնացումը յստակօրէն կը հետապնդէ յատուկ նպատակ: Կասկածներ կան, որ Տոք. Օզ քաջալերուած է Միմիսոքա նահանգէն ներս տեղի ունեցող իրադարձութիւններէն, որոնք ծայր առիթ երբ համացանցի վրայ իրապարակուցու տեսաժապաւէն մը՝ մեղադրելով տեղւոյն Սոմալական համայնքը, թէ անոնք մանկամտութեամբ անուան տակ միլիառաւոր տոլարներու գումարներ կ'իրացնեն պետական նպատակներէն: Այդ հարցը մեծ աղմուկ բարձրացուց Թրամփի կողմնակիցներուն մօտ ու այդ պիտի յաջորդեց գաղթականական ու սահմանային հսկողութեան զօրքերու ժամանումը Միմիսոքայի քաղաքը, ուր մի քանի շաբաթ ի վեր տեղի կ'ունենան բախումներ ցուցարարներու եւ այդ զօրքերուն միջեւ, որոնց ընթացքին

սպաննուեցան երկու քաղաքացիներ: Արդեօ՞ք Տոք. Օզ թաքուն նպատակ կը հետապնդէր՝ Հայութեան դէմ լարելու տեղացի ժողովուրդը, որոնց մէջ կան մարդիկ, որոնք դժգոհ են օտար ազգութիւններու ներկայութենէն, եթէ նոյնիսկ անոնք երկար տարիներու Ամերիկայի օրինաւոր քաղաքացիներ են: Բարեբախտաբար այս պարագային Ամերիկացի քաղաքական բարձրաստիճան գործիչներու, որոնք շարքին Քալիֆորնիոյ նահանգապետ Կելըն Նիւսըմ եւ Ծերակուտական Ատամ Շիֆ, ինչպէս նաեւ Հայկական կազմակերպութիւններու հակազդեցութիւնը եղաւ շատ արագ՝ արժանանալով Ամերիկեան մամուլի եւ լրատուամիջոցներու ուշադրութեան: Մեծն Եւրոպայում կը իրաւունք բացատրութիւն տալ իր արարքին համար, հաւանաբար հասկնալով, որ ոչ մէկ արդարացում ունի ամբողջ ազգ մը մեղադրելու խարդախութեան մէջ ու զանոնք դարձնելու ատելութեան փրփախ: Մեծն Եւրոպայում կը պահանջուի ներողութիւն խնդրել իր պատճառած բարոյական վնասին համար, այլապէս ան իրաւունք չունի մնալու իր պաշտօնին վրայ: **ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ «ՄԱՍԻՍ»**

Նահանգապետ Կելըն Նիւսըմ

Շարունակուած էջ 1-էն

«Յառաջիկայ շաբաթներուն ընթացքին ես պիտի գործակցիմ իմ դաշնային եւ նահանգային գործընկերներու հետ՝ Քալիֆորնիա քաղաքացիներու դէմ անօրինական ռասայական զատողութեան նկատմամբ վերահսկողութիւն եւ անկախ քննութիւն իրականացնելու համար, եւ պիտի շարունակեմ կանգնիլ անոնց

կողքին՝ այս յարձակումներուն դէմ: Ես պիտի չհանդուրժեմ, որ Տոք. Օզ կամ վարչակազմի որեւէ այլ անդամ թիրախաւորէ մեր համայնքները կամ քայլեր առնէ՝ Քալիֆորնիացիներու առողջապահութեան հասանելիութիւնը խոչընդոտելու կամ սահմանափակելու ուղղութեամբ», ըստուած է Ծերակուտական Ատամ Շիֆի յայտարարութեան մէջ:

ԵՄ-ի Խաղաղութեան Հիմնադրամը

Շարունակուած էջ 1-էն

ստանայ եւրոպական հիմնադրամէն: Առաջինը տրամադրուած էր 2024 թուականի Յուլիսին՝ 10 միլիոն եւրօ՝ դաշտային մոտոլային ճամբար ստեղծելու համար, որ կը ներառէր նաեւ մէկ բժշկական օգնութեան հիմնարկութիւն, ինչպէս նաեւ համապատասխան ծառայութիւններ ու կարողութիւններ: Այս անգամ գումարը կրկնապատկուած է, որպէս առաջնային ուղղութիւն նշուած է Հայաստանի գինուած

ուժերու եւ պաշտպանական կարողութիւններու ամրապնդումը՝ բժշկական սարքաւորումներու, անհրաժեշտ տեխնիկական ուսուցում տրամադրելու միջոցով: Գումարը նախատեսուած է յառաջիկայ 35 ամիսներու համար: Եւրոմիութեան Խաղաղութեան հիմնադրամը ստեղծուած է 2021 թուականին՝ աշխարհի վրայ հակամարտութիւնները կանխելու եւ կարիքաւոր երկիրներուն ոչ-մահաբեր գինատեսակներ մատակարարելու համար:

ցուցիւնը ԵԱՏՄ-ին եւ անոր հետ կապուած պարտաւորութիւնները»: «Փաստը կը մնայ, որ ԵԱՏՄ-

ին եւ ԵՄ-ին միաժամանակեայ անդամակցութիւնը անհնար է», - յայտնած է դիւանագէտը:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Massis Weekly

Volume 46, No. 5

Saturday, February 7, 2026

Armenia, India Discuss Bilateral Defense Cooperation, Regional Security

YEREVAN — At the administrative complex of the Ministry of Defense, the First Deputy Minister of Defense of the Republic of Armenia and Chief of the General Staff of the Armed Forces, Lieutenant General Eduard Asryan, held a one-on-one meeting with the Chief of the Defense Staff of the Indian Armed Forces, General Anil Chauhan. The talks were followed by an expanded meeting with the two delegations.

The sides discussed the current state of defense cooperation between Armenia and India, and reviewed the outcomes of activities implemented under the bilateral cooperation program.

They also addressed a range of issues related to the effective implementation of activities planned for

2026. Both sides underscored the importance of expanding cooperation in education, professional training, exercises and drills, as well as the exchange of experience across various fields, to be carried out in both Armenia and India.

Lieutenant General Eduard Asryan presented the main directions of the transformation of the Armenian Armed Forces, emphasizing the significance of Armenia-India defense cooperation within this process.

Armenia's Minister of Defense Suren Papikyan also received General Anil Chauhan. According to the Ministry of Defense, Chauhan expressed the Indian Armed Forces' readiness to continue developing

Continued on page 2

We Are Building an Entirely New Territorial Defense System from Scratch, Says Pashinyan

YEREVAN — At a ceremonial session marking the 34th anniversary of the formation of the Armed Forces of the Republic of Armenia, Prime Minister Nikol Pashinyan delivered a speech in which he addressed, among other issues, the reforms being implemented in the defense sector and underscored their importance in a rapidly

changing world.

“When we fail to change in a changing world, we are left behind—and unfortunately, this is something that has happened to us several times throughout our history. We have decided to change that approach,” the

Continued on page 2

Governor Newsom Accuses Dr. Mehmet Oz of Targeting California's Armenian Community in Fraud "Investigation"

SACRAMENTO — Mehmet Oz, the administrator of the U.S. Centers for Medicare & Medicaid Services, has been accused of targeting California's Armenian community after the former celebrity television doctor released a video showing him conducting so-called street “investigations” that appeared to focus on Armenian neighborhoods in Los Angeles.

“Our office is reviewing reports that Dr. Mehmet Oz recently targeted the Armenian American community in Southern California, making racially charged claims of fraud outside Armenian-owned businesses, including a popular bakery. Given the historic sensitivities involved, we are taking these allegations seriously. Any and all acts of hate have no place in California,” Governor Gavin Newsom said in a post on X.

Oz, a Turkish-American dual citizen better known as “Dr. Oz” from his years as a television presenter, shared a video on Tuesday in which he drives through the Van Nuys neighborhood

of Los Angeles. In the footage, he points to medical facilities and other businesses displaying Armenian-language signage and accuses them of being connected to a large-scale fraud scheme.

“So you can see these are medical buildings. They've got Cyrillic writing,” Oz says inaccurately while pointing to businesses with signs writ-

Continued on page 4

Sarafian: TRIPP Is Being Criticized by Those Who Handed Over Factories to Russia Under the "Assets for Debt" Deal

YEREVAN — Hampik Sarafian, Chairman of the Central Board of the Social Democrat Hunchakian Party, said that, as things stand today, the peace steps taken in the Armenia-Azerbaijan direction represent U.S. President Donald Trump's only tangible success.

“Because his approach has always been driven not by ideology or a system of values, but by a commercial, material mindset, such an opportunity opened up. There was talk about the Middle Corridor... it is clear that this region is one of the key links, and success on this issue was necessary,” Sarafian said in an interview at Civic.am's studio.

According to Sarafian, the criticism directed at the authorities on this issue is aimed purely at mobilizing opposition voters.

“Russia has held monopolies in various sectors here for years, and that is considered a positive phenomenon. But suddenly, when America comes in, they say we are giving up sovereign territory. Praise and criticism should be applied equally. I understand the opposition—they were hoping for failures so they could succeed in the next elections, but the opposite is happening. Most importantly, practical steps are being taken,” he noted.

Sarafian believes that Armenia has now become a full-fledged partner for the United States.

“Criticism is coming from the very people who, under the ‘Assets for Debt’ deal, handed over factories of vital importance to the country to Russia. They fail to see the beam in their own eye, yet point out the speck in someone else's,” he concluded.

ACA Demands Accountability Following Dr. Oz's Racist Video

The Armenian Council of America (ACA) adds its full support to the calls for a federal civil-rights investigation into Dr. Mehmet Oz's racially charged video targeting Armenian-owned businesses in Los Angeles.

The suggestion that Armenian-language signage is proof of criminality isn't just baseless, it spreads bigotry and has real consequences for the livelihoods and safety of law-abiding Armenian Americans. Such divisive rhetoric undermines the values of inclusion and fairness that our country strives to uphold.

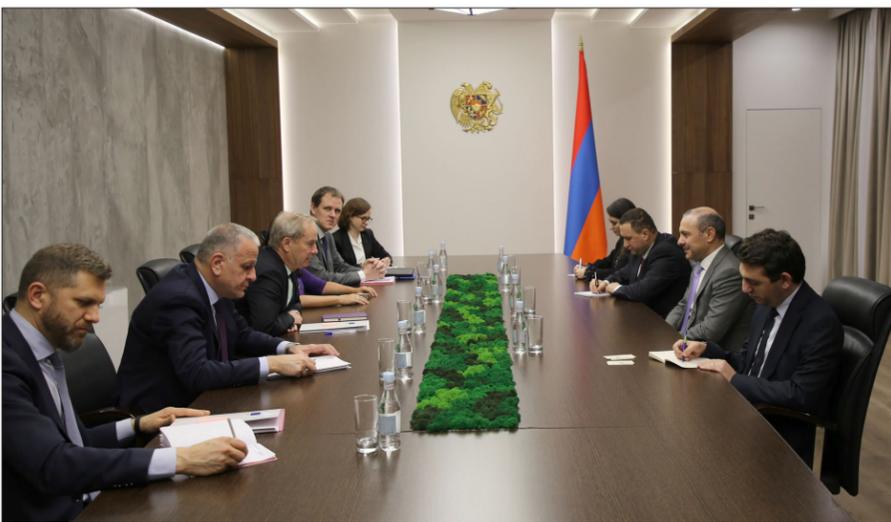
We strongly endorse Governor Newsom's official statement and his

decision to file a complaint under Title VI of the Civil Rights Act. His swift action makes clear that California will not tolerate profiling based on ethnicity and stands firmly with the millions of Armenian Americans who contribute to society.

We echo the Governor's call for a thorough investigation and for federal authorities to ensure that government officials do not abuse their platforms by promoting racialized stereotypes.

ACA also calls on President Trump to dismiss Dr. Oz from his position as the Administrator of the Administrator for the Centers for Medicare & Medicaid Services.

Security Council Secretary and EU Delegation Discuss Expanding Cooperation

YEREVAN — Secretary of the Security Council of the Republic of Armenia Armen Grigoryan received a delegation led by Olof Skoog, Deputy Secretary General for Political Affairs of the European External Action Service.

The interlocutors expressed satisfaction with the steady development and expansion of cooperation between Armenia and the European Union. They also discussed a number of issues on

the Armenia-EU comprehensive agenda, emphasizing the importance of providing the second tranche of support to Armenia through the European Peace Facility.

During the meeting, the Security Council Secretary presented initiatives aimed at enhancing regional connectivity and developing infrastructure within the framework of the peace conditions established between Armenia and Azerbaijan.

Armenia, India Discuss Bilateral Defense

Continued from page 1

cooperation along existing lines and to initiate new areas of mutual interest.

Papikyan highly assessed the current level of Armenia-India defense cooperation, stressing the importance of the regular implementation of joint

programs. The parties also discussed a number of issues related to regional and international security.

The meeting was attended by India's Ambassador to Armenia, Nilakshi Saha Sinha.

The delegation led by General Anil Chauhan arrived in Armenia on an official visit on February 1.

European Integration Is a Societal Choice, Not Just a Political Goal: Mirzoyan

BRUSSELS — Armenia's shared vision of European integration is not merely a political objective, but a societal choice rooted in civic initiative, Foreign Minister Ararat Mirzoyan said in an address to the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) on January 28.

"Last spring, the National Assembly of the Republic of Armenia adopted a law launching the process of accession to the European Union. The support of both the government and the National Assembly underscores that our shared vision of European integration is not simply a political goal, but a societal choice stemming from civic initiative. This reflects the democratic will of the Armenian people to secure our future within the family of European nations, as a true expression of our values and identity," Mirzoyan stated.

He noted that another important milestone was reached last December, when the Armenia-EU Strategic Partnership Agenda was adopted in Brussels. This document complements the Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement (CEPA) between Armenia and the European Union and elevates bilateral cooperation to a strategic level.

According to Mirzoyan, Armenia and the EU are now taking numerous steps to deepen sectoral cooperation.

"Sectoral integration, visa liberalization, and participation in a wide

range of programs—we hope to continue our joint efforts," the foreign minister said.

Mirzoyan also emphasized that Armenia's strong commitment to democracy, human rights, and the rule of law defines the country's character as a state.

"Today, we reaffirm the choice we made 25 years ago. We do so knowing that our path toward peace and democracy will still face many trials, that external pressures will attempt to divert us, and that the road ahead will not be easy. But we also know that we are not walking this path alone. The citizens of Armenia know this. The Council of Europe and this Assembly stand by our side. We express our deep gratitude for this partnership, this solidarity, and the shared belief that our common values are worth defending," Mirzoyan

We Are Building an Entirely New Territorial

Continued from page 1

Prime Minister said.

Pashinyan described the most important achievement of today's army as the establishment of a mindset focused on continuously expanding its horizons and a clear understanding of the necessity of doing so. In this context, he emphasized the importance of developing education within the sector, noting that concrete steps are being taken in that direction.

"Today, a sergeant system is being introduced, which will have a transformative impact on the logic of our Armed Forces and the combat readiness of our army. This is a deeply discussed, substantive change that I consider extremely important. We are essentially creating a completely new territorial defense system from scratch, and this, too, is highly significant," Pashinyan stated.

The Prime Minister also touched upon the "Defender of the Fatherland" program, noting that it provides a strong opportunity for young people to pursue professional orientation in favor of military service. "We have never had such a system before—one that gradually brings young people closer to military service and demonstrates its advantages. Today, many 19-year-old servicemen are taking home 500,000 to 600,000 drams each month and, when not on combat duty, are living at home," he said.

Within the broader scope of reforms, Pashinyan highlighted the im-

portance of awareness and understanding among those working in the sector. "What are we doing, and why are we doing it? This is the most important question, because, as you all know, systemic resistance is one of the most brutal challenges and is sometimes impossible to overcome. But I want to emphasize that everything happening today is the result of our collective efforts—of all of us. I want us to value this, because it is extremely important and holds great worth," the Prime Minister concluded.

According to Pashinyan, the next layer is interconnectedness, through which external security must be ensured.

"This means creating a framework of relations with the outside world in which the country becomes such an important part of the global supply-chain economy that its security and stability become important for many others—including neighboring countries and major powers. Conversely, any instability would be perceived as a threat by the region and the international community. The 'Crossroads of Peace' project and the TRRIP project stemming from it—once implemented—will allow goods to flow through the territory of the Republic of Armenia from east to west and from north to south. They create such an opportunity for our country, and we rely, and will continue to rely, on this strategic understanding," Nikol Pashinyan said, adding that this constitutes a security guarantee.

TEDxLittle Armenia Debuts at USC

LOS ANGELES —On January 23, 2026, before a packed audience at USC Bing Theatre, the USC Dornsife Institute of Armenian Studies debuted TEDxLittle Armenia, a transformative program that highlighted diverse voices and cultural intersections.

Born of a collaboration between the Institute and TEDxYerevan, the event featured talks from seven extraordinary speakers of different professional backgrounds, all united by their Armenian heritage.

Centered on the theme of Hybrid Identities, the program was experimental both in content and form, blending traditional speeches with multimedia elements, music, and dance.

In her introductory remarks, Institute Director Dr. Shushan Karapetian situated the evening within the larger landscape of contemporary Armenian Studies.

the natural world, Aroussiak Gabrielian, Institute Leadership Council Member and Director of the Landscape Futures Lab at USC, challenged the audience to consider the future of design.

To maintain the potency and impact of the talks, the program offered brief interludes from words. In an evocative contemporary dance performance, Ludvig Ispiryan and Natalie Palmgreen embodied the evening's theme through movement.

Leaning into hybridity from all angles, Karen Khachikyan, Founder of Robin the Robot, brought the emotionally intelligent invention onstage as part of a speech about the importance of practicing kindness. He explained how kindness is not an innate quality, but a skill that must be learned and applied.

Marie Lou Papazian, founding CEO of the TUMO Center for Creative Technologies, described the

“TEDxLittleArmenia is the opportunity to tell our story: a space to explore how multiple identities can coexist within one person, and how those layers, when embraced, become a source of creativity, resilience, and innovation,” Karapetian said. “It is a celebration of a dynamic community whose strength comes not from uniformity or homogeneity, but from diversity and heterogeneity.”

Ani Adjemian, Lecturer in Law at USC Gould School of Law, kicked off the program with a talk about the power of greetings. She explained how a simple hello—in Armenian, barev—can create a sense of inclusion for those seeking belonging.

Following Adjemian's heartwarming message, Ashot Arzumanyan, Partner at SmartGate VC, offered practical tools for identifying and seizing one's potential.

Drawing from his experience in building and advising startups, he presented a three-part matrix that invited viewers to identify their superpower and position it ahead of a wave. Arzumanyan showed how this formula of “superpower, position, wave,” could be applied to myriad personal and professional scenarios.

In a thought-provoking talk that considered humans' relationship to

new identities that emerge among youth when the right conditions of creativity and freedom are fostered.

Armen Derkevorkian, Co-Founder and President of Signal7, reflected on his life as a polymath, and the pressures to choose between his identity as an engineer and classically trained violinist. His contribution showed that one need not decide between seemingly disparate passions—a unique power can be unlocked from embracing multiple disciplines.

Following his speech, Derkevorkian captivated the room with a breathtaking performance of Kreisler's *Liebeslind* (Love's Sorrow).

Producer and Founder of Proximity Media Sev Ohanian—the first Armenian-American nominated for an Academy Award for Best Picture with *Sinners*—closed the show with an inspirational tale about chasing one's dream. While seeking to break into Hollywood, Ohanian initially viewed his heritage as an Achilles' heel, due to the lack of Armenian representation in the industry. Years later, he realized how wrong his initial assessment was.

“If your community is outside the mainstream, it isn't a weakness at all. It's actually a massive

New IJAGS Special Issue Examines Law, Activism, and the Global Recognition of the Armenian Genocide

YEREVAN — The International Journal of Armenian Genocide Studies (IJAGS), a peer-reviewed academic journal published twice a year by the Armenian Genocide Museum-Institute (AGMI), has released Volume 10, Issue 2 (2025), a special issue titled “Law, Activism, and the International Recognition of the Armenian Genocide.” The issue is guest-edited by Julien Zarifian (University of Poitiers) and Edita Gzoyan, Editor-in-Chief of IJAGS, who in this volume also serves as Guest Editor.

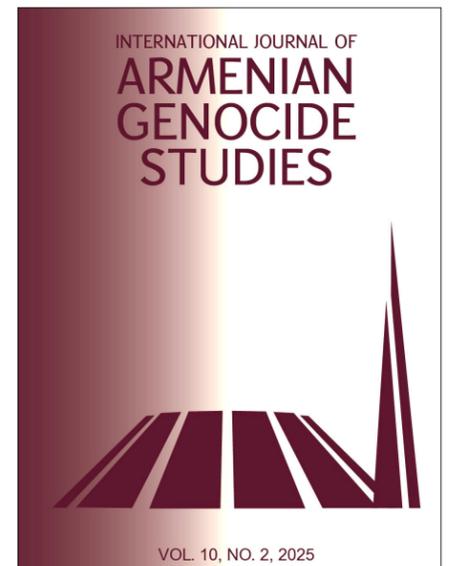
Positioned at the intersection of international law, memory politics, activism, and education, the special issue examines why, despite overwhelming historical and archival evidence, international recognition of the Armenian Genocide remains uneven. Central to this inquiry is the role of persistent, state-sponsored denial by the Republic of Turkey, which has long obstructed pathways to justice, accountability, and historical truth while simultaneously catalyzing global Armenian mobilization for recognition as an act of dignity and truth-telling.

The contributors collectively show that recognition is neither a single political act nor merely a function of geopolitical alignment. Rather, it is an evolving process shaped by legal interpretation, domestic constitutional frameworks, civil society engagement, educational initiatives, and the enduring memory of survivors and their descendants. The analysis examines parliamentary resolutions, executive declarations, judicial proceedings, and truth-seeking initiatives as distinct yet interconnected mechanisms through which recognition has advanced across different national contexts.

Beyond historical acknowledgment, the issue underscores the contemporary relevance of recognition. In a global environment still marked by mass atrocities, denial and distortion continue to undermine accountability and weaken genocide prevention efforts. The Armenian Genocide case illustrates how unresolved historical injustices reverberate across generations, influence foreign policy debates, and affect regional and international security, most starkly evident in the forced displacement of the indigenous Armenian population of Nagorno-Karabakh/Artsakh in 2023. Recognition, the issue argues, must therefore be understood not as symbolic but as a foundational element of international legal norms and the protection of vul-

nerable communities. strength,” he said. “Because you start building with people who already know you, trust you, and want you to win. And if you do succeed, it's not just about you. Your community succeeds with you.”

The program mirrored the breadth of its audience, attracting a large cross-section of guests from across Los Angeles, including local elected officials. Los Angeles City Councilmember Hugo Soto-Martínez, who represents Little Armenia, pre-

nerable communities.

Gzoyan and Zarifian commented on the special issue saying: “Recognition of the Armenian Genocide is not merely a question of historical acknowledgment. It is a legal, political, and ethical process that directly affects contemporary struggles against denial, impunity, and mass violence, while also affirming the dignity, memory, and rights of the victims and their descendants. This issue demonstrates how law, activism, and memory together shape pathways toward justice.”

The volume brings together leading scholars and practitioners from multiple disciplines. Rosa Ana Alija Fernández examines the invocation and misinterpretation of the principle of non-retroactivity under the Genocide Convention in recognition debates; Thomas Hochmann analyzes the normative value of France's Law of 29 January 2001 recognizing the Armenian Genocide; Federico Gaitán Hairabedian explores Argentina's transitional justice mechanisms and truth-trial experiences in the context of the Armenian Genocide recognition process; and Melanie O'Brien traces decades of academic activism in Australia, highlighting the entanglement of recognition politics with national memory and civic mobilization.

Collectively, the contributions underscore that law, activism, and memory are inseparable in the struggle for recognition. By situating the Armenian Genocide within broader debates on denial, justice, and prevention, this special issue speaks not only to scholars of Armenian studies but also to all those engaged in confronting mass atrocities and in strengthening the rule of law.

presented a certificate of recognition honoring TEDxLittle Armenia. He said the event's theme encapsulated “the diverse intersections of culture and experience that are emblematic of our district and city.”

Through an immersive, genre-bending program, TEDxLittle Armenia demonstrated the Institute's position as a leader in educational events that invite viewers to experience Armenian stories in new and profound ways.

New Publication - “displaced”: Diaspora and Diasporic Return by Ara Oshagan

FRESNO — Ara Oshagan will present his new book in a talk, “‘displaced’: Diaspora and Diasporic Return” at 7:00PM on Friday, February 13, 2026, in the Grosse Industrial Technology Building, Room 101 (2255 E. Barstow Ave.) on the Fresno State campus. The lecture is free and open to the public.

Oshagan will present photographs from his recently published photographic book ‘displaced’ – a work about diasporic memory, multi-generational displacement, and the ambiguities of narrative.

Oshagan, whose grandparents survived the Armenian Catastrophe of 1915 and whose parents were themselves born in Diaspora, was born and grew up in the Armenian diasporic community of Beirut. He was himself displaced as a child during the Civil War and came of age in the United States.

With displaced, Oshagan returns to Beirut carrying this history and wades into the spaces of his community and childhood to photograph neighborhoods fraught with

their own generational legacies of displacement, war, and fierce independence. Centered on the dense Armenian district of Bourj Hammoud, the work is simultaneously personal and collective.

displaced is the third canto in a trilogy by Oshagan set in Los Angeles, Artsakh/Armenia, and Beirut. displaced is published by Kehrer Verlag in Germany and is a collaboration with author Krikor Beledian whose text is translated by Taline Voskeritchian and Chris Millis.

Oshagan is a diasporic trans-disciplinary artist and curator whose practice explores collective and personal histories of displacement, legacies of violence, identity, and (un)imagined futures. Oshagan works in photography, collage, in-

stallation, film, archives, book arts, public art and monuments and has published four books of photography. He has had solo exhibitions and public art installations in Los Angeles, New York, Boston, Armenia, Morocco, and South Korea. His work has been featured on NPR, the LA Times, Hyperallergic, Mother Jones, and Art Papers among others. Oshagan is an Artist-in-Residence at the 18th Street Art Center in Santa Monica and curator at the City of Glendale.

Free parking is available in Fresno State Lot P23, near the Industrial Technology building. Parking permits are not required for Friday night lectures.

The presentation will also be live-streamed on YouTube at: <https://bit.ly/armenianstudiesyoutube>.

Governor Newsom Accuses Dr. Mehmet Oz

Continued from page 1

ten in Armenian.

“You see Russian, Armenian writing,” he adds.

Later in the video, Oz films a segment in front of two businesses in a strip mall—Kilikia Art Studio and Tigranakert Lavash—both bearing Armenian signage, including text that reads “fresh bread.”

He implies that these businesses are linked to the alleged fraud scheme,

stating that “quite a bit of it is run by the Russian–Armenian mafia.”

Prior to entering politics, Oz was widely criticized for promoting pseudoscience, alternative medicine, and unproven medical theories. These criticisms resurfaced repeatedly during his unsuccessful 2022 U.S. Senate campaign in Pennsylvania. At that time, members of the state’s Armenian community also criticized Oz for repeatedly failing to explicitly condemn the Armenian Genocide.

AGBU DISCOVER ARMENIA
YOUTH PROGRAM

Plan Your Spring and Summer Ahead

An unforgettable journey for Armenian youth ages 15–18 that strengthens their bond to Armenia, builds lifelong friendships, and inspires purpose through cultural immersion and community service.

Ziplining

Eco-Clean Up

Workshops

Sightseeing

2026 DATES

Spring

Summer 1

Summer 2

BOOK YOUR SPOT!

agbu.org/discover-armenia

Հայկազեան Համալսարանի 70-ամեակի Տոնակատարութիւնները Հալլիվուտի Ebell Սրահին Մէջ

Հայկազեան Համալսարանի 70-ամեակի տոնակատարութիւնները, որոնք սկսած էին Նիւ Ճըրզիյէն եւ շարունակուած Նիւ Եորք, Երեւան, Տուպայ, Պէյրութ, Մոնթրէալ, Ռիատ, Գաւիթի, Աթէնք եւ Տոնա, չիշարժան ու շքեղ աւարտ մը ունեցան Լոս Անճելոսի մէջ՝ Շաբաթ, 24 Յունուար 2026-ին: «Պէյրութը կը Հանդիպի Հալլիվուտին» խորագիրին ներքոյ, մօտ 300 հոգեւոր առաջնորդներ, մանկավարժներ, շրջանաւարտներ, բարերարներ, համայնքային ներկայացուցիչներ եւ պատուարժան հիւրեր հաւաքուեցան Լոս Անճելոսի պատմական Ebell սրահը՝ յարգելու Համալսարանի մնայուն ժառանգութիւնն ու ազդեցութիւնը:

Երեկոն համախաղաղացեցին Համալսարանի Հոգաբարձութեան անդամներ Թինա Սէլեյ եւ Ռաֆֆի Քենտրիքեան: Այս հանդիսութիւնը նաեւ եղաւ առիթ մը յարգանքի տուրք մատուցելու երկարամեայ հոգաբարձու եւ բարերար ձոյս Փիլիպոսեան Սթաչին՝ անոր տասնամեակներու շարունակական անսասան նուիրումին եւ ծառայութեան համար՝ Հայկազեան Համալսարանին:

Յայտագիրը սկսաւ համանախագահներու Չերմ ողջոյնի խօսքերով, որոնք ներկայացուցին պատուարժան հիւրերու խումբ մը, որոնց մէջ էին՝ ԱՄՆ-ու Հայոց Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ՝ Գերաշնորհ Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեան, ԱՄՆ-ու Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ՝ Գերաշնորհ Տ. Գեղամ Արքեպիսկոպոս Խաչերեան, Հիւսիսային Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու Միութեան Հոգեւոր Հովիւ՝ Վեր. Հենրիկ Շահնազարեան, Հայկազեան Համալսարանի նախկին նախագահ՝ Վեր. Դոկտ. Ճան Խանճեան, Հայկազեան Համալսարանի ներկայ նախագահ՝ Վեր. Դոկտ. Փոլ Հայտոսթեան, Հայկազեան Համալսարանի Հիմնադիր Նախագահ Վեր. Դոկտ Ճան Մարգարեանի տիկինը՝ Ինկա Մարգարեան, Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Ընկերակցութեան (ԱՀԱԸ) վարչական խորհուրդի նախագահ՝ Կէրի Ֆիլիպս, եւ ԱՀԱԸ-ի Գործադիր Տնօրէն՝ Սերժ Տ. Պուչաքեան: Համանախագահները իրենց ողջոյնի խօսքերուն մէջ յիշեցին նաեւ Հայկազեանի նախկին Տիկնանց Օժանդակ Մարմինը, որ տասնամեակներ շարունակ անխոնջ աշխատեցաւ համալսարանին նիւթաբարոյական ապահովելու, որու անդամներէն

շատեր ներկայ էին այս հանդիսութեան:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու, Հայաստանի եւ Լիբանանի պետական օրհներգներուն զեղեցիկ կատարումէն ետք՝ Նազանի Մնչերեանի կատարողութեամբ, Պարոն Քենտրիքեան ներկայացուց Հայկազեան Համալսարանի նախկին նախագահ Վեր. Դոկտ. Ճան Խանճեանը՝ նշելով որ անոր առաջնորդութիւնն ու անսասան նուիրումաւորութիւնը իր նախագահութեան ընթացքին Համալսարանին վրայ մնայուն հետք ձգած են: Ապա զայն բեմ հրաւիրեց բացման աղօթքի համար: Իր աղօթքին մէջ Վեր. Դոկտ. Խանճեան յիշեց Հայկազեան Համալսարանի հիմնադիր անդամները, Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Ընկերակցութիւնը եւ Մերձաւոր Արեւելքի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու Միութիւնը: Ան գոհութիւն յայտնեց Աստուծոյ՝ 1955-ին Համալսարանը հիմնելու

անոնց տեսլականին եւ հաւատքին համար, ինչպէս նաեւ վերջին եօթանասուն տարիներուն ընթացքին Հայկազեանի առաքելութեան միջոցով օրհնուած անհամար կեանքերուն համար:

Ապա ցուցադրուեցաւ տեսաերիզ մը, որ կը ներկայացնէր Համալսարանի հարուստ պատմութիւնը, ոգին եւ ժառանգութիւնը: Այնուհետեւ, Հոգաբարձուներու խորհուրդի նախագահ Դոկտ. Յասմիկ Պարոն ողջունեց հիւրերը իր գործընկեր հոգաբարձուներու անունով եւ ներկայացուց Վեր. Դոկտ. Փոլ Հայտոսթեանը: Իր խօսքին մէջ ան նշեց. «Վեր. Դոկտ. Հայտոսթեան կը մարմնաւորէ բաց մտածողութիւն, արհեստավարժութիւն եւ փոխադարձ յարգանք: Անոր համագործակցական մօտեցումն ու առողջ դատողութիւնը մեծապէս

կը նպաստեն մեր խորհուրդի աշխատանքին արդիւնաւետութեան ու իրագործումին: Մեր Նախագահին հետ գործակցելը իսկական հաճոյք է»:
Իր ելոյթին մէջ Վեր. Դոկտ. Հայտոսթեան անդրադարձաւ ելոյթ-

թեան կազմակերպիչ Յանձնախումբին եւ ներկայ բոլոր հիւրերուն: Ան յիշեց, որ Համալսարանի հիմնադրութիւնը կարելի դարձաւ Մարի Մեհակեանի (դուստրը Հայոց Ցեղասպանութեան նահատակ Վեր. Դոկտ. Արմենակ Հայկազեանի, որուն

թի նշանակութեան՝ ըսելով. «Մենք Հայկազեան Համալսարանի 70-ամեակը կ'եզրափակենք Լոս Անճելոսի մէջ՝ շքեղ կերպով, սակայն այս աւարտը իրականութեան մէջ սկիզբ մըն է՝ նոր փուլ մը արագ փոփոխող աշխարհին մէջ: Հայկազեան Համալսարանին համար մեզ սասանողը ոչ թէ համաշխարհային սպառնալիքներն են կամ տեղական անորոշութիւնները, այլ մեր անսասան նուիրումը՝ ապագայ սերունդները կրթելու մտարուեստութեամբ, միասնական ոգիով, բարոյական արժէքներով, հաւատքով եւ ուսման ու ծառայութեան հանդէպ ողջ կեանքի նուիրումով»:
Երեկոյի գագաթնակէտը եղաւ յարգելու ձոյս Փիլիպոսեան Սթաչին՝ Հայկազեան Համալսարանին բերած իր բացառիկ ներդրումներուն համար: Իր խօսքին մէջ տիկին Սթաչն սրտազին երախտագիտութիւն յայտնեց Հանդիսու-

անունը կը կրէ Համալսարանը), եւ անոր ամուսնոյն՝ Աւագ (Սթիվըն) Մեհակեանի մեծահոգի նուիրատուութեան շնորհիւ, ինչպէս նաեւ իր հօր՝ Սթիվըն Փիլիպոսեանի տեսլականին ու առաջնորդութեան միջոցով: Տիկին Սթաչն յիշեց, թէ ամերիկեան ոճով համալսարան մը Պէյրութի մէջ հիմնելու գաղափարը ծնաւ 1955 թուականի ձիւնառատ Մարտ երեկոյ մը՝ Փենսիլվանիոյ Ռէտնըր քաղաքին մէջ գտնուող իր հօր բարձունքի վրայ կանգնած տան մէջ: «Ամերիկայօրէն, Հայկազեանը դարձաւ իմ հօրս ամենամեծ տեսլականը», ըսաւ ան:
Համալսարանի ղեկավարութիւնը տիկին Սթաչին յանձնեց յատուկ յուշանուէր մը՝ որպէս չիշատակ իր տասնամեակներու ծառայութեան, մեծահոգութեան եւ նուիրումին համար, որոնք անջնջե-

Շար.ը էջ 15

ARMENIAN COUNCIL OF AMERICA
INVITES YOU

First Annual Gala

VERANDA RESTAURANT
SATURDAY, MARCH 14, 2026

141 Artsakh Ave,
Glendale, CA 91205
Half Past Seven in the Evening

TO PURCHASE TICKETS
CALL: (818) 308-5707
WWW.ARMEIANCOUNCIL.ORG/ACA

Բառերու Խորհրդաւոր Աշխարհը Կաղանդը Հայկական Քաղաքներու Մէջ

ՆՈՐԱՅՐ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Ողջութիւն հայոց ազգին

Շաբաթ մը առաջ, յարգելի ընթերցող, այցելեցինք Վան, Խարբերդ, Բալու եւ Մարաշ, սեղանակից եղանք կաղանդի աւանդական սեղանին: Մենք վայելեցինք ամանորեան սեղանի համով զարդերը՝ վանեցիներու «բէկեղը», բալուցիներու «խորուն» եւ մարաշցիներու «ըռպէվ շորվոն», ինչպէս նաեւ տան առատ գինին եւ օղին: Դատեմի, Բազմաշէնի, Գոմքի, Բարձանջի տուններու դուռերն ալ բաց եղան եւ մեզ ընդունեցին որպէս Աստուծոյ հիւրեր, - կամ ուխտաւորներ - , ինչպէս որ կը նախընտրէք: Ապա ականատես եղանք տարեմուտի տոհմաշունչ սովորութիւններուն. գոտեկախին, աղբիւրի այցելութեան, կալանտոսի երգերուն եւ քաղցրահնչուն Աւետիաներուն: Իսկ, երբ եկաւ խորհրդաւոր ժամը, կէս գիշերը, բաժակները վերցուցինք եւ վանեցիներու նման ուրախութեամբ գոչեցինք, «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»: Իսկ այսօր, յարգելի ընթերցող, քանի որ դեռ նոր տարուայ ցնծուն տրամադրութիւնը կը զգանք մեր հոգիներուն մէջ, այցելենք քանի մը այլ քաղաք եւ տեսնենք, թէ զար մը առաջ հայը իր բնաշխարհի մէջ ինչպէ՛ս կը տօնէր կաղանդը, յուսալով նաեւ, որ անոնց սեղանի վրայ մեզի համար մնացեր է ճաշատեսակ մը, գէթ աշուղեղէն մը արտո՞ժաբեր:

Կաղանդը Ռուստիկի մէջ

Գիւղ չէ, սրբավայր է

Ընտիր տեղանուն՝ Ռուստիկին: Կեսարիոյ մէջ զար մը առաջ 750 տուն հայու բնակավայր, բարեբեր գիւղ, քաղաքէն 43 քմ հիւսիս, Ալիս գետի ափին: Յարգելի ընթերցող, մի փորձէք զայն որոնել քարտէզներու մէջ: Անունն այսօր Ֆէյրհիլ չէ: Ռուստիկի մեր հայրենակիցները հիմնականօրէն կը զբաղին հողագործութեամբ եւ արհեստներով: Ունին եռախորան Ս. Աստուածածին եկեղեցին եւ անոր կից վարժարան մը՝ Պարթեւեան: Անշուշտ, թէ Ռուստիկի կաղանդի տօնակատարութիւններուն մասնակից պիտի ըլլանք: Անոր համար է որ այս սիրունատես գիւղը կ'այցելենք: Բայց, դուք, հայոց պատմութեան սիրահար ընթերցող, չէ՞ք ուզեր Գրիգոր Լուսաւորիչի մկրտութեան սպիտակ մարմարեայ աւազանն ալ տեսնել: Ռուստիկի մէջ է ան: 10 մ. եւ 5 մ. չափեր ունեցող այդ աւազանը տեղուցն հայոց սրբավարն է, անունը՝ Լուսաղբիւր: Տուր ինծի բարին

Ռուստիկի տանտիրիկները կաղանդի գիշեր աղբիւր կ'երթան եւ անոր հաց, ցորեն, բոկեղ եւ գարի կը ձօնեն: Այդ արարողութիւնը ունի իր երգը. «Ա՛ռ քեզի ցորեն, / Տո՛ւր ինծի հորէն: / Ա՛ռ քեզի գարին, / Տո՛ւր ինծի բարին»: Տունդարձին անոնք կը կաղանդեն նաեւ կովերը եւ եզները: Յիշեցնեմ, թէ Սեբաստիոյ, Մալաթիոյ, Բալուի, Էվերէկի մէջ եւ այլ տեղեր՝ «կաղանդել» կը նշանակէ նոր տարուայ նուէր տալ: Այսօր, մի գարմանաք, տան կենդանիներն ալ պիտի զարդարուին, տօնական տեսք պիտի առնեն եւ նուէրներ պիտի ստանան, որպէսզի ուրախ եւ կայտառ մնան, առատ կաթ տան եւ մեր տունը պահեն:

Գաթան կը բուրէ

Ռուստիկի մէջ կաթաները նախազարդ կ'ըլլան: Փայտէ կաղապարները՝ խաչաձեւ, աստղաձեւ, կամ լուսնաձեւ, թեթեւօրէն կը նստին խմորի վրայ եւ իրենց դրոշմը կը ձգեն: Տիկիները կը թխեն նաեւ տօնական բոկեղը, որ զարդարուած կ'ըլլայ չամիչով: Ապա կու գայ գիշերուան ամենէն հաճելի եւ ախորժաբեր ժամը. գիւղի պատանիները պարաններու ծայրին կեր կը կապեն, անոր ծայրէն ալ կարմիր թաշկինակ մը, ապա տուններու տանիքէն կ'իջեցնեն, երգելով՝ «Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնեցաւ աւետիս, կերէնք քաթաս կախէ»: Տանտիրիկն ալ այդ թաշկինակի մէջ ինչեր չի լեցներ. փոքրիկ գաթա մը, չամիչ, չոր թուրթ, ընկոյզ, թուզ... «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»:

Անոյշ, բերանդ կարմիր թուշ

Ահա կէս գիշեր է: Ս. Աստուածածին եկեղեցին կը ղօղանջէ իր զանգակները եւ բոլորին կը կանչէ տարեմուտի անդրանիկ արարողութեան: Իսկ երբ անոնք տուն վերադառնան, մեծերուն ձեռքը կը համբուրեն, մեծերն ալ, գիւղի յատուկ սովորութիւն, նոր հարսերուն կուրծքին ոսկի մը կը դնեն, որպէս ցանկալի կաղնղէք: Ապա երբ բաժակները բարձրանան ուստիկիցիները կ'ըսեն. «Շինաւոր Նոր տարի, սիրելեօք, բարեկամօք. Անուշ..., բերանդ կարմիր թուշ»: Իսկ մենք ալ վանեցիներու բերանով ընկերակցինք անոնց. «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»:

Կաղանդը Կարնոյ մէջ

Քաղաք չէ, բուրաստան է
Ինչ մեծ է Կարին քաղաքը: Ինչ փարթամ են տունները: Ինչքան

հարուստ է շուկան: Դուք Կարնոյ մէջ անշուշտ, թէ պիտի ուզէք նախ Սանասարեան վարժարանը այցելել՝ հիանալ անոր երկրաբանական թանգարանին, հարուստ մատենադարանին եւ գեղակերտ ճեմապարտէզներուն: Ապա, ձեզի կ'առաջարկեմ, որ դուք խոր երկիրաճութեամբ քալէք Մարիամ Աստուածածին առաջնորդանիստ մայր տաճար՝ Բարձր Հայքի ամենագեղեցիկ ու ամենախոշոր շինութիւններէն մէկը, որ կառուցուած է կարմրաւուն, սրբատաշ աւազաքարով: Քսան քեղակերտ սիւներու վրայ կանգնած է տաճարը, ունի քսանչորս մեծ պատուհաններ, 15 լուսամուտ, երեք խորան: Այժպտկունք լերան դաշտերէն եկած ծաղիկները հոն կը բուրեն՝ տիրամայրը մեծարելով: Եկեղեցին ունի երեք դարպաս, արեւմտեանը, հիւսիսայինը եւ հարաւայինը: Երեք դուռերն ալ հայկական փայտափորագրութեան գլուխ գործոցներ են: Իսկ հսկայ զանգակներն եկեղեցուց՝ Կաղանդի գիշերը քաղցր-քաղցր կը հնչեն, կը լսուին ամբողջ քաղաքէն՝ աւետելով նոր տարին: «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»:

Մէկ հատ Սիրտ կու տաք

Ապշած էք: Գիտեմ: Կարինն է սա. Բարձ Հայքի խոշորագոյն քաղաքը: Մինչեւ որ կարնեցի մը ապարանքին հասնիք, դուք նկատեցէք Արծնեան երկսեռ վարժարանը եւ անոր 334 աշակերտները, որոնք Կաղանդի հանդէս մը պատրաստած են: Նոյնպէս ուրախ են Աղաբալեան, Գալֆայեան, Հոփիսիմեան, Մսրեան եւ Տէր-Ազարեան դպրոցներու աշակերտները: Կարնոյ հայկական թատերական միութեան

թիւնը արդէն պատրաստած է տարեմուտի շքեղ հաւաքոյթ: Իսկ քաղաքի մշակութային ընկերութիւնները՝ Անձնուէրը, Վարդանանցը, Ընկերասիրացը, Սիսականը, Կրթականը, Աղքատասիրացը «Էնվարէ շարգիչէ» թերթի հայերէն էջերուն մէջ տուած են Նոր տարին շնորհաւորող ուրախ յայտարարութիւններ: Իսկ ամենէն սիրունը քաղաքի հայկական երեք մանկապարտէզներու աշակերտներն են: Փոքրիկ աղջնակներու մագերը տօնական կամիր ժապաւէններով են զարդարուած: Իսկ տղաներու սեւ շապիկներու լամբակի համար օրիորդները մետաքսէ կակաչներ շինած են: Ահա ձեզ հիւրընկալող տունը: Եռայարկանի շքեղութիւն մըն է ան: Վառած են բոլոր լոյսերը: Պատուհաններէն դուրս կը յորդի ամանորեայ ցնծութիւնը: Դուք ներս չմտած նայեցէք ձախ կողմ, փողոցին անկիւնը կրպակ մը կայ հոն: «Ողջոյն» մը տուէք պարոն Ղունկիանոսին, քաղաքի սիրուած թերթավաճառին եւ որպէս յիշատակ ուզէք հայկական բոլոր թերթերուն Կաղանդի յատուկ թիւը: Պարոն Ղունկիանոսը ձեզի պիտի տայ «Յառաջ» մը, «Սիրտ» մը, «Երկիր» մը եւ «Լոյս» մը: «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»:

Այս տարի, ո՞վ է բախտաւորը

Խորհրդաւոր կէս գիշեր: Կարնոյ մանուկները, հարսերը իրենց մեծերուն ձեռքերը կը համբուրեն: Մեծերն ալ պատրաստ են անոնց կաղանդելու. բարձին տակէն շողջողուն դրամ կը հանեն: Տիկիները արդէն թխած են պատուական տա-

Շար.ը էջ 15

SUPER BOWL WATCH PARTY

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԴԻՍԿՈ

HOSTED BY
ENGERAYIN TIVAN

FREE ADMISSION

SNACKS, LUNCH, ALCOHOL, AND FUN!

SUNDAY, FEBRUARY 08, 2026
12 NOON
AEBU CENTER
1060 N ALLEN AVE PASADENA, CA 91104

engerayin.tivan
engerayintivan

Դպրոցը՝ Լեզուական Դիմադրութեան Ամրոց Եւ Ինքնութեան Դարբնոց

ԱՐՏԱ ՃԵՊԵՃԵԱՆ
Դոկտոր ընկերալեզուաբանութեան

Ներածական

Թէեւ դպրոցը, եկեղեցին, մամուլն ու մշակութային միութիւնները կենսական դեր ունին փտանգուած լեզուներու պահպանման մէջ, սակայն ընկերալեզուաբանական իրականութիւնը կը հաստատէ անվիճելի ճշմարտութիւն մը՝ լեզուի գոյութեան գլխաւոր երաշխաւորը տունն է:

Լեզուի մը մահուան, պահպանման կամ վերակենդանացման ճակատագիրը կը վճռուի ընտանեկան յարկին տակ: Ուստի, եթէ կը փնտռենք արեւմտահայերէնի՝ փտանգուած լեզուի մը, փրկութեան բանալին, գայն պէտք է փնտռել նախ եւ առաջ ծնողքին գիրտակից հոգիէն եւ տան սեմէն ներս:

Նախքան յառաջանալը՝ անհրաժեշտ էր կատարել այս կարեւոր մատնանշումը:

Այս յօդուածին նպատակը

Ընդառաջելով ընթերցողներու փափաքին ու հետաքրքրութեան՝ նախաձեռնեցի սոյն յօդուածին: Սակայն այս յօդուածը պիտի կեդրոնանայ կրթական օժանդակ՝ «էթնիք»

պէս՝ Հայոց ցեղասպանութենէն ետք, 1920-ական թուականներէն սկսեալ, Միջին Արեւելքի եւ աւելի ուշ Արեւմուտքի մէջ դպրոցները դարձան մշակութային ամրոցներ, ուր նոր սերունդները կը սորվէին մայրենի լեզուն, պատմութիւնը եւ եկեղեցական ավանդուածները:

Լիբանանի մէջ հայկական վարժարաններու հիմնադրութիւնը սերտորէն կապուած էր գաղթականացման գործընթացին հետ, յատկապէս՝ Պէյրութի ու Պեքայի շրջաններուն մէջ, թէեւ 1902 թուականին Ս. Նշան եկեղեցու շրջափակին մէջ հիմնուած էր Ս. Նշան վարժարանը՝ հետագային Սուրէն խանամիրեան ազգային քոլեճը: 1922-ին վերապատուելի ենովք Հատիտեանի ջանքերով Ատանա քեմփի հիւղաւանին մէջ հիմնուեցաւ Հայ աւետարանական կեդրոնական բարձրագոյն վարժարանը: 1930-ին Պուրճ Համուտի նորակազմ թաղամասին մէջ հաստատուած մարաշի վերապրողներուն համար հիմնուեցաւ Նոր Մարաշի Հայ աւետարանական վարժարանը (այժմ՝ Շամլեան-Թաթիկեան երկրորդական վարժարան):

Նոր Ատանա թաղամասին բնակիչները, իրենց ծննդավայրի Աբգարեան վարժարանի յիշատակը յաւերժացնելու համար, 1931-ի աշ-

րանին կողմէ հիմնուեցաւ Հայկազեան վարժարանը: 1924-ին Այնթապի կրթասիրաց միութիւնը հիմնեց կրթասիրաց վարժարանը: Զաւարեան վարժարանը, որ սկզբնապէս հիմնուած էր 1925-ին՝ որպէս Ներսէսեան դպրոց, նախապէս կը ծառայէր որպէս չափահաս որբերու կեդրոն, իսկ հետագային վերածուեցաւ նախակրթարանի՝ Հալէպի Նոր Գիւղ (Մէլտան) թաղամասին մէջ: 1927-ին հիմնուեցաւ Սահակեան վարժարանը՝ անուանուած Սահակ Բ. Խապայեան կաթողիկոսի անունով, որուն կառուցումը իրականացաւ Հնդկաստանի եւ Պրագի չալ գաղութներու նուիրատուութիւններով: 1930-ին Ներսէս Կիւլպէնկեանի բարերարութեամբ հիմնադրուեցաւ Կիւլպէնկեան վարժարանը՝ սպասարկելով Սուլէյմանիէ թաղամասի աճող հայ բնակչութեան:

Դպրոցին հիմնական դերակատարութիւնները

Դպրոցները կը տրամադրեն յատուկ ժամանակ եւ վայր՝ լեզուի պաշտօնական կրթութեան համար, այլ նիւթերու կողքին: Համախմբելով տարբեր ընտանիքներէ եկած անհատներ՝ դպրոցը կը ստեղծէ ընկերային միջավայր մը, ուր լեզուն կը խօսուի եւ կ'արժեւորուի՝ գայն դարձնելով իրենց առօրեայ կեանքին բնական մէկ մասը: Ասիկա կ'օգնէ բնականօրէն դարձնել լեզուի գործածութիւնը եւ կրնայ պայքարիլ ամօշխուհիութեան կամ մեկուսացման զգացումներուն դէմ, որոնք յաճախ կապուած են փոքրամասնութեան լեզուով խօսելուն հետ:

Պատմական փորձառութիւնը ցոյց կու տայ սակայն, թէ տեղական կրթական համակարգերը յաճախ վերածուած են փոքրամասնութիւններու լեզուներու խափանման եւ կորուստի միջոցներու: Հարկ է հարց տալ, թէ ինչպէ՞ս յառաջացած է այս երեւոյթը:

Լեզուական քաղաքականութիւնը որպէս բռնի ձուլման միջոց

Միացեալ Նահանգներու, Միացեալ Թագաւորութեան եւ Աւստրալիոյ մէջ, օրինակի համար, լեզուական քաղաքականութիւնը ծառայեց որպէս բռնի ձուլման հզօր գործիք, որուն նպատակն էր տեղական/ցեղային եւ գաղթական հաւաքականութիւններու ինքնութիւնը ձուլել անգլիախօս ազգային կերպարի մը մէջ:

Մայրենիի հալածանքը արեւմուտքի մէջ

Միացեալ Թագաւորութեան մէջ կը պատժէին այն երեխաները, որոնք կելտական լեզուներ կը խօսէին, ինչ որ պատճառ դարձաւ ուէլշ, քորնիշ եւ մենքս լեզուներու գրեթէ անհետացման: Թէեւ Միացեալ Նահանգները միշտ ալ եղած է լեզուական հսկայական բազմազանութեամբ երկիր մը, սակայն այն նաեւ յաճախ կը նկարագրուի որպէս «լեզուներու գերեզմանոց»: Նիւ Եորքի մէջ, ուր նախապէս 800 լեզուներ վաւերագրուած էին, այսօր միայն 180-ի հետքերը կը գտնուին: Աւստրալիոյ քաղաքականութիւնը ի վերջոյ նուազեցուց երկրի լեզուական հարստութիւնը՝ աւելի քան 250 տեղական լեզուները հասցնելով շուրջ 120-ի, որոնք այսօր փտանգուած են:

Վերջ ի վերջոյ, այս համակարգուած ջանքերը ստեղծեցին «հեղինակութեան անջրպետ» մը, որ կը պատժէր մայրենի լեզուները

եւ անգլերէնը կը հռչակէր որպէս քաղաքացիական եւ ընկերային գոյատեւման միակ լեզուն: Ընկերալեզուաբանական գետնի վրայ, անգլերէնը յաճախ կը բնորոշուի որպէս «սպաննող լեզու» (killer language):

Ափրիկեան փորձառութիւնը

Ափրիկէի մէջ գաղութատիրական լեզուական քաղաքականութիւնները հիմնականին մէջ ձեւաւորուեցան բրիտանացիներու կիրարկած «Անուղղակի կառավարման» եւ ֆրանսացիներու նախընտրած «Զուլման» իրերամերժ փրկափայտութիւններով: Բրիտանացիները որդեգրեցին «բուրգի» դրութիւնը, որ թոյլ կու տար տեղական կարեւոր լեզուներուն, ինչպէս՝ սուահիլիին, հաուսային կամ եորուպային, գոյատեւել տեղական մակարդակի վրայ՝ նախնական կրթութեան եւ առեւտուրի համար, մինչ անգլերէնը խստիւ վերապահուած էր օրէնքի, բարձրագոյն կրթութեան եւ վարչական «վերնախաւին» համար:

Իսկ ֆրանսացիները հետապնդեցին «Քաղաքակրթական առաքելութեան» (Mission Civilisatrice) քաղաքականութիւնը, որուն հիմքը բացարձակ միալեզուութիւնն էր: Անոնք պարտադրեցին ֆրանսերէնը՝ որպէս դպրոցական առաջին իսկ օրուան միակ ուսուցման լեզուն, եւ արգիլեցին ափրիկեան լեզուները՝ զանոնք արհամարհանքով որակելով որպէս պարզունակ բարբառներ (patois): Ասիկա յառաջացուց ֆրանսերէնի բարձր մակարդակի տիրապետում մտաւորական վերնախաւին մօտ, բայց ծանրօրէն արգելք դարձաւ տեղական լեզուներու պաշտօնական զարգացման ու կանոնաւորման:

Կրօնական քարոզչութիւնը եւ լեզուական գաղութատիրութիւնը

Միսիոնարական դպրոցները բախտորոշ դեր խաղցան բնիկ լեզուներու նահանջին մէջ: Բռնի կերպով հեռացնելով երեխաները իրենց ընտանիքներէն, անոնք արգիլեցին մայրենիի գործածութիւնը՝ գայն պիտակելով «յետամնաց» կամ «սատանայական»: Լեզուի փոփոխութիւնը ներկայացուեցաւ իբրեւ հոգեւոր փրկութեան նախապայման: Նոյնիսկ երբ լեզուները գրաւոր կը դառնային Աստուածաշունչի թարգմանութեան համար, անոնք կը սահմանափակուէին լոկ կրօնական ոլորտով՝ տեղի տալով գաղութատիրութիւնը լեզուին: Այս քաղաքականութիւնը խզեց ընտանեկան շղթան՝ սերունդներ գրկելով իրենց մայրենիէն եւ ինքնութիւնէն:

Հոգեբանական եւ ֆիզիքական բռնութիւնը

Լեզուական այս ճնշումին կ'ընկերակցէին դաժան պատիժներ: Քենիացի հեղինակ Նիկոլի ուսթիոնկօ կը գրէ, թէ ինչպէ՞ս իր մայրենի լեզուն գործածող աշակերտը կ'ենթարկուէր ծեծի եւ նուաստացուցիչ պատիժներու: Երեխային վիզին կախուած տախտակի մը վրայ գրուած կ'ըլլար՝ «Ես ապուշ եմ» կամ «Ես էշ եմ»: Ան պէտք էր անգլերէն խօսէր: Նմանապէս, Ալաքայէն թիւնկիթի ցեղախումբէն մէկը կը գրէ. «Մինչեւ օրս, երբ թիւնկիթի խօսիմ, բերանիս մէջ օճառին համը կը զգամ»: Անոր բերանը օճառով կը լուային ամերիկացի ուսուցիչները իր մայ-

դպրոցին, դերակատարութեան վրայ՝ փտանգուած մայրենի լեզուի մը պահպանման գործընթացին մէջ: Հայկական վարժարանները Սփիւքի տարածքին, կամ մաուրի դպրոցները՝ Աւստրալիոյ եւ Նոր Զելանտայի մէջ, եւ օթոմի կրթօժանները՝ Մեքսիքայի մէջ, պարզ կրթական հաստատութիւններ չեն, այլ՝ լեզուական եւ մշակութային դիմադրութեան ամրոցներ եւ ինքնութեան պահպանման կենսական միջավայրեր:

Դպրոցներու զարգացումը արտերկրի համայնքներուն մէջ

Արտերկրի համայնքներուն մէջ դպրոցները զարգացան, երբ ժողովուրդներ գաղթեցին կամ տեղահանուեցան, յատկապէս՝ 16-20-րդ դարերուն, երբ առեւտուրը, կայսրութիւնները, հալածանքներն ու բռնի գաղթերը ստեղծեցին մեծ եւ մնայուն սփիւռքներ: Անոնց նպատակն էր կանխել ձուլումը եւ պահպանել ազգային ինքնութիւնը հայրենիքէն հեռու: Այսօր ալ «էթնիք» դպրոցները կը շարունակեն իրենց առաքելութիւնը՝ կամրջելով տեղական պետական կրթական չափանիշները ազգային ժառանգութեան հետ, պատրաստելով օրինակելի քաղաքացիներ, որոնք միաժամանակ տէր կը կանգնին իրենց արմատներուն:

Հայկական իմաստով, յատկա-

նան, Լիբանանի Հայոց թեմի առաջնորդարանի կողմէ լիազօրուած երկու ազգայիններով՝ Յակոբ Տիգրանեան եւ Երուսնդ Թաւուզեան, 40 աշակերտներով հիմը դրին Ազգային Աբգարեան վարժարանին:

Ստեցի գաղթական հայերու ճիւղերով, 1930-ին կառուցուեցաւ փայտաշէն եւ թիթեղածածկ վարժարանը, որ կոչուեցաւ Ազգային Լուսինեան վարժարան: 1932-ին երկու յարկի վրայ կառուցուեցան վեց սենեակներ, որոնք օգտագործուեցան իբրեւ նախակրթարանի դասարաններ:

Նոյն թուականին Լեւոն Շանթի եւ Նիկոլ Աղբալեանի նման մտաւորականներու կողմէ հիմնադրուեցաւ Համազգայինի ձեռնարանը՝ նպատակ ունենալով սփիւռքի մէջ պատրաստել հայ մշակութի ու ղեկավարութեան նոր սերունդ մը: Այս ժամանակաշրջանին իրենց կրթական առաքելութիւնը ծաւալեցին նաեւ Միթիթարեան հայրերը՝ 1930-ականներու սկզբնաւորութեան պաշտօնական դպրոց հաստատելով Լիբանանի հայ գաղթականութեան գաւակներուն համար:

Իսկ Հալէպը դարձաւ Յեղասպանութենէն վերապրողներու գլխաւոր կեդրոնը, ուր բազմաթիւ վարժարաններ հիմնուեցան: 1919-ին Բերիոյ հայոց թեմի առաջնորդա-

Բանախօսը

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ

Մարդկային յարաբերություններում բարոյական արժեքներին յետամուտ՝ գրաւչական առումով, մտերմութեան, յարգանքի եւ մեծարանքի առնչութիւններ են առաջացնում իրար նկատմամբ՝ սիրոյ եւ երախտագիտութեան անխառն զգացումներով: Երբ նկատում ես քո ճանաչած անձը այդ արժեքների կրողն է եւ առաւելաբար նա գրող է, գրականագէտ է եւ իր հոգեւորական ելույթներով վեր է հանում հանճարեղ գրողների եւ արուեստագէտների էությունը եւ առաքելութիւնը առ ի մարդկային արժեքների պահպանման եւ մտքերի զարգացողութեան, հպարտանում եւ պարծենում ես, որ քո շրջապատում գտնուում է այսպիսի տաղանդաւոր մէկը, պարտականութիւն ես նկատում նրան քաջալերել, գուրգուրալ եւ սիրել, որպէսզի աւելի բարձրանայ, հրաշալի դէմք դառնայ ազգի եւ հայրենիքի համար: Նկատելով հանճարեղ մարդիկ քիչ են ընհանրապէս, ուստի պարտք ենք համարում նրանց հովանաւորել եւ պաշտպանել: Մէկ ընդ միշտ պիտի թողնենք այն հնաւանդ առածի հոգեբանութիւնը՝ «հնա՛ մեռիք, արի՛ սիրեմ»: Դառն յուշեր ունենք անցեալից մեր հանճարների նկատմամբ վերաբերմունքից: Այո՛, խոստմանալից երիտասարդ գրողին, հերոս հայրենասէր երիտասարդին, ազգի փառքի համար պայքարողին-քաղաքագէտին, արուեստագէտներին եւ բոլոր նրանց, որոնց սրտերը բաբախում են, մտքներն ճառագում են հայ ազգի գոյատեւման եւ հզօրացման, հայ մշակոյթի հարստացման համար հարկ է սիրենք իրենց եւ փայփայենք:

Այս նախաբան բնութագրող մտքերից յետոյ պարտականութիւն եմ սեպում իմ տպաւորութեան պատկերը եւ ճանաչողութիւնը ներկայացնել Բանախօսի մասին:

Նա մեր Գլենդէլեան քաղաքի սրահների բեմերից գրականագիտական ելույթներով հայոց եւ միջազգային գրականութեան տիտանների եւ հանճարեղ դէմքերի արուեստից բնագաւառում, նրանց ապրած կեանքի ստեղծագործութեանց ուղղորդուած մարդկային արժեքների, մտքի, հոգու եւ բարոյական վեհ եւ լուսաւոր կեանքի ձգտումները վերլուծող, մեկնաբանող ջատագովն է իր բարձրագոյն ուսմամբ, իր տարիների լիցքաւորումով եւ մտքի փայլարձակումներով:

Ամէն անգամ նրան հանդիպելիս ուրախանում ես, քաղցր ու սիրալիկ վերաբերմունքը հանդիպակցի հետ, որպիսութիւն է հարցնում ուրախանալով եւ ուրախացնելով, նրա ձեռք սեղմումները ջերմ ու սրտապնդիչ են, մի տեսակ էներգիա է փոխանցում, եռանդ է ներշնչում, այնպէս որ հրճուանք ես ապրում նրա հետ հաղորդակցութեամբ:

Հայկականութեամբ շողորձակում, հասակով, հայեացքով ու դէմքով պանծալի հայի տիպար: Համեստութիւն է բուրում, արժանիքներով զարդարուն, նրան ճանաչողները, գրքերը կարդացողները եւ կարկաչուն աղբիւրի պէս իր բանախօսութիւնների ունկնդրողներն զրուատախօսում են նրա բարձր ու պանծալի արժանիքների մասին, իսկ ինք սովորական մարդի տիպար, ոչ պարծենկոտ, ոչ հպարտացող, այլ խոնարհ ու հնազանդ վեհին ու վսեմին:

Երկար ժամանակ է նրան ճանաչում եմ: Ճանաչողութիւնս սկսում է այն օրից, երբ երկուսով ԿՀԳՄ անդամներ էինք: Այն օրերի իր ելույթները հանդիպումներում գրականութեան եւ իր քերթուածների ընթերցանութեամբ իմ մէջ առաջացաւ այն համոզումը, թէ նա բացառիկ շնորհներով օժտուած մէկն է: Անցան մի քանի տարիներ

իր (իմա Բանախօսի), խաչկարի եւ մի քանի անձանց գործակցութեամբ կեանքի կոչուեց մի նոր գրողների միութիւն անուանուելով՝ Հայ Ամերիկեան Գրողների եւ Լրագրողների միութիւն, միացալ իրենց կարճ ժամանակով մասնակցելով հանդիպումներին, սակայն իմ զբաղուածութեան եւ ճամբորդութիւնների պատճառով մասնակցութիւնս դադարեց:

Անցան տարիներ, գրքերս դարձան ութ հատոր, մի հանդիպումի ընթացքում Բանախօսը տեղեակ լինելով իմ գրքերի մասին ինձ հրաւիրեց մասնակցել միութեան վարչական ժողովներին եւ արդէն իսկ շարունակուեց է: Միութեան գրքերի ակումբի հերթական հանդիպումներից մէկում՝ Գլենդէլի «Հայ Երիտասարդաց Կենտրոնատեղիում» դեկտեմբերի 21, 2024 թ. քննարկուեց իր Բանախօսի (Վազգէն Վանատուրի) գրականութիւնը: Այդ բացառիկ հանդիպումի նկարագրութիւնը գրեցի եւ յանձնեցի խաչկարին միութեան պարբերաթերթում հրատարակելու համար: Նիւթը երկար է, բաւարարուենք միայն այս հատուածի մէջ բերում է, խաչկարը տասնութ էջանոց գրախօսականում իր բծախնդիր վերլուծականով ներկայացնում է Վ. Վանատուրի հոգեմտածելաշխարհը, կարելի է շեշտել փիլիսոփայական խորիմաստ հոգեվիճակը, նա՝ խաչկարը հրապուրուած նրա գլուխգործոցներից մեկի՝ «Բիբլիական անձրեւների» սոնատներից գրում է՝ «Այս ստեղծագործութիւնն իրապէս համապատասխանում է իր անվանը, քանի որ ոսկյա անձրեւի կաթիլների նման խորիմաստ մտքերը մարգարտաշար զարգաբարբերի պէս կցվում են իրար ստեղծելով սոնետների ոսկյա շղթան, ու դրանց մէջ իրապէս Աստուածային Բիբլիական շունչը կրող ուժ եւ զգում ակամայից»:

Մեր Բանախօսը տասներեք

գրքերի հեղինակ է, արժանացած վեց շքանշանների, երեսուներեք մրցանակների եւ երեքհարիւրից աւելի գնահատագրերի, նա Հայ Ամերիկեան Գրողների եւ Լրագրողների Միութեան նախագահն է, նրա բանախօսական ելույթներին՝ Յակոբ Պարոնեան, Սայաթ Նովա, Պարոյր Սեւակ, Ակսէլ Բակունց, Կոմիտաս Վարդապետ, Եղիշէ Չարենց, հոկտեմբերեան մշակոյթի սօս, Յովհաննէս Թումանեան, Ռուլանդ Շառոյեանի գրականութիւն, արդի հայ գրականութիւն եւ վերջինը՝ Մագսիմ Կորգին, որի մասին ունենեմ լեզուով բանախօսել է UCL-ում, գրեթէ մեծամասնութեան թղթակցութիւնը նուազատ է կատարել նկարներով: Նա իր բանախօսութիւնները կատարել է մանրամասն տեղեկութիւններով, առանց նոթագրութեան, կառչելով իր անգուգական յիշողութեան: Վերջին ելույթը Հինգշաբթի Յունուարի 15, 2026 թ., Իրանահայ միութեան գրադարանում հոծ ներկայութեամբ լսարանը հիպոսացած նրա կարկուտի պէս տեղացող լուսաշողաղ Մեքորպեան անաղարտ բառերն ու նախադասութիւնները բերեղ ալեաց պէս սրահը առել էին իրենց տիրակալութեան ներքոյ, նա այնպիսի հրացմունքի լայն տեղեկութեամբ յիշեց Կորգո ժամանակաշրջանի միջազգային բազմաթիւ անուններ, տեղանուններ եւ թուականներ բոլորը յիշողութեամբ, որով ունկնդիրին ձգելով ապշեցուցիչ վիճակում: Աւարտին հնչեցին բուռն ծափողջոյններ եւ հանդիսավար՝ Ջաւէն Գրիգորեանի հիացմունքի շնորհակալական արտայայտութեամբ: Կատարուեց գեղարուեստական ծրագիր, ապա միութեան վարչութեան նախագահ՝ Հրանդ Աւանեսեանի կողմից գնահատագիրով արժեւորուեց Վազգէն Վանատուրի բանախօսութիւնը: Ներկաները հրաւիրուեցին հիւրասիրութեան, ջերմ եւ գնահատական խօսքեր փոխանակուեցին ոգեւորիչ երեկոյի համար:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
 Enclosed a check for (one year)
 * \$75,00 * \$150,00 (first class) for USA
 \$ 250,00 (Air Mail) for Canada.
 \$ 400,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
 Address: -----
 City: ----- State:----- Zip Code:-----
 Country: -----
 Tel:-----
 Email: -----

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

Անուշավաճառ Վրէժ կարիք ունի եւրոպական անուշեղէնի փորձառու պատրաստողի:
 Փնտռուած է պատասխանատու եւ փորձառու մասնագէտ, որ կը տիրապետէ եւրոպական անուշեղէնի պատրաստման:
 Հետաքրքրուած անձերը կրնան հեռայնել 626-8332331 քիւիմ:

JOIN US FOR OUR

KIDS PAINTING CLASSES

CLASSES START JANUARY 9, 2026

EVERY FRIDAY AT 5PM
 WITH TEACHER MANIA GERMAGIAN

AEBU CENTER
 1060 N ALLEN AVE. PASADENA, CA 91104

REGISTER NOW!
 WITH NOR SEROUNT/AREV
 (626) 738-5639

ՄԱՅԱԶԴ

ԱՐՄԷՆ ԱՐՈՅԵԱՆ

Մրտի դառն կակիծով կը գուժենք մեր շատ սիրելի եղբոր, հորեղբոր եւ հարազատին ԱՐՄԷՆ ԱՐՈՅԵԱՆԻ մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, Յունուար 13, 2026-ին, Արքեպիսկոպոստոսի մէջ: Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ՝ Շաբաթ, Փետրուար 21, 2026-ին առաւօտեան ժամը 9:00-ին Forest Lawn գերեզմանատան Old North (Կարմիր) եկեղեցւոյ մէջ 6300 Forest Lawn Drive, Los Angeles, CA 90068:

Սգակիրներ՝
Տէր եւ Տիկին Նուպար եւ Հուրի Արոյեան
Օր. Զապէլ Արոյեան
Տէր եւ Տիկին Ժաք եւ Յասմիկ Քէլճեան եւ զաւակներ Թալին եւ Կրէկ
Տէր եւ Տիկին Արեգ եւ Անի Արոյեան եւ զաւակներ Նիքիլա եւ Մաթիոս Տօքթոր եւ Տիկին Սամուէլ եւ Սարին Քէշիշեան եւ զաւակը Զարա ու համայն Արոյեան, Կիլգելիմեան, Իշխանեան, Լեւոնեան, Քէշիշեան, Մախանեան, Մաթոսեան, Գալֆայեան, Մանուկեան ընտանիքներ, ինչպէս նաեւ Հայ Աւետարանական Կիլիկիա Եկեղեցւոյ համայնքը եւ բազմաթիւ այլ կազմակերպութիւններ:

Հայկազեան Համալսարանի 70-Ամեակ

Շարունակուած էջ 11-էն

լի հետք ձգած են հաստատութեան եւ անոր ուսանողներուն վրայ: Տօնական միջոցառումը ճոխացուցին աշխարհահռչակ հայ դաշնակահար Վահագն Հայրապետեանն ու իր համոյթը, որոնք այս առիթով Երեւանէն ժամանած էին եւ երաժշտական յատուկ կատարումով հմայեցին ներկաները: Տօնակատարութիւնը իր ավարտին հասաւ կարկանդակի հատումով՝ Հայկազեան Համալսարանի օրհներգի հնչիւններուն ներքոյ, եւ փակման արժեքով: Այնուհետեւ ներկաները շարունակեցին երեկոն յետհանդիսութիւնով մը, ուր մատուցուեցաւ սուրճ, աւանդական քնաֆէ անուշեղէնը եւ պտուղներ: Անդրադառնալով երեկոյի ոգիին՝ համանախագահները իրենց պատգամին մէջ ըսին. «Եօթանաս-

սուն տարի շարունակ Հայկազեան Համալսարանը եղած է վայր մը, ուր քրիստոնէական հաւատքը, ակադեմիական գերազանցութիւնը եւ հայկական ժառանգութիւնը կը միաձուլուին՝ կրթելու եւ ներշնչելու առաջնորդներու, մտածողներու եւ ծառայողներու սերունդներ: Քաղաքացիական պատերազմի, տարածաշրջանային դժուարութիւններու եւ ծանր ֆինանսական ճգնաժամերու տասնամեակներուն ընթացքին անգամ, Համալսարանը մնացած է անսասան՝ ամբողջակունութեան, ծառայութեան եւ մտաւոր հետազոտութեան հանդէպ իր ունեցած նուիրումին մէջ»: Հայկազեան Համալսարանին մասին յաւելեալ տեղեկութիւններու համար կամ անոր առաքելութեան աշակցելու համար, կրնաք այցելել <https://www.haigazian.edu.lb/> կայքը:

Բաւերու Խորհրդաւոր Աշխարհը

Շարունակուած էջ 12-էն

րեհացը: Այնքան մեծ է ան, որ պիտի կշտացնէ նահապետական ընտանիքի բոլոր անդամները, աղքատները, ուղեւորները, ուխտաւորները, Կարնոյ ձիւնագարդ դաշտերը, սառած աղբիւրները, Ծիրանեաց լեռները, Այծպտկունքի մարգերը, ինչպէս նաեւ ձեզ եւ մեզ: Տարեհացը զարդարուած է գոյնզգոյն կուտերով, փայլուն եւ հիւսիսային չամիչներով: Խաչածեւ է ան, երբեմն մարդակերպ: Վրան կան տօնական նախշեր: Տանտիկինը անոր մէջ մէկ հատ ալ մետաղեայ դրամ դրած է: Այս տարի ո՞վ է փախտաւորը: «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազ-

գին»:
Հրաժեշտի բաժակը
Կաղանդի այս ուխտագնացութիւնը, յարգելի ընթերցող, կարծեմ, թէ՛ մարմնապէս եւ թէ՛ հոգեպէս կշտացուց մեզ: Իսկ յաջորդ եւ վերջին պտոյտը մեզ թող տանի Հաճըն, Արաբկիր, Երզրատ, Ամասիա, Չէլթուն եւ Մալաթիա: Հոն ալ հիւր ըլլանք կաղանդի սեղանին, արծաթ կամ ոսկի դրամ ստանան սիրունատես հարսերը, աղբիւր երթան երիտասարդները, Աւետիս երգեն մանուկները, գօտեկախ խաղան պատանիները, իսկ մենք վայելենք սեղանի շնորհները, միաբերան գոչելով՝ «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»:

Դպրոցը՝ Լեզուական Դիմադրութեան Ամրոց

Շարունակուած էջ 13-էն

րենի լեզուն խօսելուն համար: Դպրոցին դերը՝ վտանգուած մայրենի լեզուի մը պահպանման գործին մէջ Ներկայիս, բարեբախտաբար, նախկին գաղութատէր երկիրները սկսած են ընդունիլ իրենց պատմական դերը լեզուներու կորուստին մէջ եւ կը ձեռնարկեն գործնական վերակենդանացումի քայլեր, ինչպէս, օրինակ, Միացեալ Նահանգներու 2024-ի «Բնիկ լեզուներու վերակենդանացման 10-ամեայ ազգային ծրագիրը»:
Աւստրալիոյ մէջ համայնքային ու կրթական յատուկ ծրագիրներ թոյլ կու տան տեղացիներուն՝ վերատիրանալ իրենց նախնիներու լեզուական հմտութիւններուն: Միացեալ Թագաւորութեան մէջ Ուելզի կառավարութիւնը պարտադիր դպրոցական ուսուցման միջոցով նպատակ դրած է մինչեւ 2050 մէկ միլիոնի հասցնել ուէլշ խօսողներու թիւը: Ափրիկէի պարագային, նախապէս միայն բանաւոր համարուող լեզուները այսօր կը ստանան իրենց գրային համակարգերը, իսկ թուային արհեստագիտութեան ու «Google Translate»-ի նման միջոցներու շնորհիւ՝ ափրիկեան բազմաթիւ լեզուներ կը ստանան ժամանակակից հեղինակութիւն եւ կիրարկութեան նոր դաշտ:

Սորվեցնելով եւ արժեւորելով վտանգուած լեզու մը, դպրոցը կրնայ շրջել այս միտումը՝ բարձրացնելով լեզուի վարկը եւ տալով հզօր պատգամ մը, թէ այդ արժանի է ուսումնասիրութեան եւ պահպանման: Ափրիկայի կրնայ քաջալերել թէ՛ անհատները եւ թէ՛ ծնողները, որպէսզի լեզուին նային ո՛չ միայն իբրեւ մշակութային մասունք, այլեւ՝ իբրեւ կենդանի եւ արժէքաւոր միջոց:

Դպրոցը՝ իբրեւ լեզուի եւ մշակոյթի փոխանցման երաշխաւոր

Դպրոցը վտանգուած լեզուի մը պահպանման միակ վայրն է, ուր տեղի կ'ունենայ հետեւողական եւ համակարգուած ուսուցում: Սփիւռքեան պայմաններուն մէջ, ուր տան մէջ լեզուի գործածութիւնը յաճախ անկայուն է, կրթօճախը կը դառնայ այն հարթակը, ուր աշակերտը կը սորվի գրել, կարդալ, եւ լեզուն կիրարկել կանոնաւոր ձեւով: Այս միջավայրը ոչ միայն գիտելիք կը ջամբէ, այլեւ օրինակաւորութիւն ու վարկ կու տայ մայրենիին՝ պատգամելով նոր սերունդին, որ իրենց լեզուն ոչ թէ «նախնեաց» մնացուկ է, այլ՝ արժէքաւոր ու աշխարհային հաղորդակցման միջոց: Միաժամանակ կրթական հաստատութիւնը կը լեցնէ ընտանեկան փոխանցման խզուած բացը եւ կը կերտէ հաստատուն ինքնութիւն: Այնտեղ կը ստեղծուի ապահով եւ քաջալերող միջավայր մը, ուր աշակերտը գերծ կը մնայ սխալելու վախէն եւ ձեռք կը բերէ լեզուական ինքնավստահութիւն: Դպրոցը լոկ լեզու սորվեցնելու վայր չէ, այլ՝ ինքնաճանաչման դարբնոց, ուր աշակերտը կը զգայ իր պատկանելիութիւնը համայնքին՝ գինուելով մշակութային հպարտութեամբ, որ պիտի ուղեկցի իրեն ողջ կեանքի ընթացքին: Վերջապէս, դպրոցները կը ծառայեն իբրեւ համայնքային խա-

րիսխներ, որոնք կը կամրջեն աւանդութիւնն ու արդիականութիւնը: Անոնք կը պատրաստեն ոչ միայն լեզուն խօսողներ, այլեւ՝ ապագայ ուսուցիչներ, առաջնորդներ եւ պահպաններ, որոնք ի վիճակի պիտի ըլլան շարունակելու լեզուապահպանման նուիրական գործը: Դպրոցը, համախմբելով ընտանիքներն ու ամրապնդելով ընկերային կապերը, լեզուական ծրագիրները կը վերածէ համայնքային կեանքի զարկերակին՝ երաշխաւորելով մայրենիին յարատեւութիւնը օտար ափերու վրայ:

Սփիւռքի մէջ՝ դպրոցներու մարտահրաւերները եւ սահմանափակումները

Հակառակ իրենց կենսական դերին՝ պէտք է ընդունիլ, որ սփիւռքեան դպրոցները կը դիմագրաւեն զգալի մարտահրաւերներ: Ուսուցիչներու պակասը, դասաւանդման հինցած ձեւերն ու անբաւարար աշխատավարձերը կը դժուարացնեն երիտասարդութեան ներգրաւումը: Նիւթական տաղնապն ու բարձր կրթութիւնները ընտանիքները կը մղեն դէպի անվճար պետական վարժարաններ: Դպրոցները յաճախ կը գործածեն այնպիսի լեզուական ծրագիրներ, որոնք տասնամեակներով ետ կը մնան տեղական պետական կամ համաշխարհային դպրոցներու մէջ օգտագործուող բարձր արհեստագիտական դասագիրքերէն: Նաեւ, երբ հայկական իմաստով, օրինակի համար, հայահոծ թաղամասերը կը նստրանան եւ ընտանիքները կը փոխադրուին արուարձաններ, հեռաւորութիւնը կը դառնայ մեծ արգելք՝ դպրոց յաճախելու համար: Վերջապէս, ընտանիքներու շարունակական արտագաղթը պատճառ կը դառնայ որոշ ազգային եւ համայնքային վարժարաններու եւ աշակերտութեան թիւի զգալի նուազումին: Յատկանշական է վիճակագրական տուեալներու համեմատականը: Օրինակի համար, եթէ 1975-ին Լիբանանի մէջ կը գործէին 60 հայկական վարժարաններ՝ օժտուած 21.000 աշակերտութեամբ, ապա 2007-ին այդ թիւերը նուազեցան՝ հասնելով 28 կրթական հաստատութեան եւ շուրջ 7000 աշակերտի: Ներկայիս դպրոցներու քանակը կրճատուած է՝ հասնելով 15-ի, ինչ որ ընթերցողը կը մղէ եզրակացնելու աշակերտութեան թիւի համապատասխան եւ մտահոգիչ անկումը: Երկրային տուեալները կը հաստատեն, որ կրթական օճախը կը պահէ իր վճռորոշ եւ անփոխարինելի առաքելութիւնը՝ արեւմտահայերէնի, ուէլշի, քաթալանի, կամ մատրիի նման վտանգուած լեզուներու պահպանման ու վերաշխուժացման հոլովոյթին մէջ, յատկապէս՝ սփիւռքեան կամ տեղական բարդ պայմաններուն մէջ, ուր փոքրամասնութեան լեզուն, մեր պարագային՝ արեւմտահայերէնը, կը գտնուի օտար լեզուներու մշտական ու գերիշխող ազդեցութեան տակ: Այսուհանդերձ, նկատի ունենալով նշուած մարտահրաւերներն ու առկա սահմանափակումները, հարց կը ծագի. ինչպէ՞ս կրնայ դպրոցը լիարժէքօրէն իրագործել իր լեզուապահպանութեան դերը: Այս հարցումին պատասխանին պիտի անդրադառնանք յաջորդ յօդուածով:

«Պարսելոնան» Աւելի Զօրաւոր էր «Էլչէն»՝ 3:1

Սպանիոյ առաջնութեան 22-րդ հանգրուանին ախոյեան «Պարսելոնան» մրցեցաւ «Էլչէն» հետ եւ յաղթեց 3:1 արդիւնքով:
Գերմանացի Հանս Տիթըր Ֆլիքի գլխավորած խումբէն ուշադրութիւն գրաւեցին Սպանիոյ հաւաքականի յարձակողներ Լամին Եամալն ու Ֆերան Թորրեսը, ինչպէս նաեւ անգլիացի յարձակող Մարքուս Ռէշֆորտը:
«Պարսելոնան» 55 կէտով կը գլխավորէ մրցաշարային աղիւսակը, իսկ «Էլչէն» 12-րդն է՝ 24 կէտով:

«Ռէալը» Յաղթեց Վինիսիուսի եւ Սպալիի Կոլերուն Շնորհիւ

Սպանիոյ առաջնութեան 22-րդ հանգրուանին փոխախօյեան «Ռէալը» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Ռայօ Վալլեկանտի» հետ եւ յաղթեց 2:1 արդիւնքով:
«Ռէալը» յաղթական կողը աւելցուած 9-րդ վայրկեանին 11 մեթրանոցէն նշանակեց ֆրանսացի յարձակող Կիլիան Մպպիէն:
«Ռէալը» 54 կէտով երկրորդն է եւ առաջատար «Պարսելոնան»-ը կը զիջի մէկ կէտ:

«Արսենալը» Խնդիր Զուներցաւ՝ 4:0

Անգլիոյ Փրեմիէր Լիգայի առաջնութեան 24-րդ հանգրուանին փոխախօյեան Լոնտոնի «Արսենալը» հիւրընկալուեցաւ «Լիտս Եունայթըտի» կողմէ:
Սպանացի Միքէլ Արթեթալի գլխավորած խումբը յաղթեց 4:0 արդիւնքով:
Կոլերը նշանակեցին սպանացի կիսապաշտպան Մարթին Սուպիմենտին, շուտացի յարձակող Վիլիամ Կոքսընը եւ պրագիլացի յարձակող Կապրիել Ժեզուսը: Արձանագրուեցաւ նաեւ մէկ ինքնակոլ «Արսենալի» օգտին:
«Արսենալ» 53 կէտով կը գլխավորէ մրցաշարային աղիւսակը, իսկ «Լիտս Եունայթըտ» 16-րդն է՝ 26 կէտով:

«Թորքնհեմ» - «Մանչըսթըր Սիթի»՝ 2:2

Անգլիոյ Փրեմիէր Լիգայի առաջնութեան 24-րդ հանգրուանին «Մանչըսթըր Սիթին» Լոնտոնի մէջ մրցեցաւ «Թորքնհեմ» հետ: Խաղը աւարտեցաւ հաւասար՝ 2:2 արդիւնքով:
Առաջին կիսախաղին մանչեսթըրցիներէն ուշադրութիւն գրաւեցին ֆրանսացի յարձակող Ռայան Ծերքին ու կանացի կիսապաշտպան Անթուան Սեմենյօն:
Երկրորդ կիսախաղին «Թորքնհեմ»-ը պարտութենէն փրկեց անգլիացի յարձակող Տոմիսիք Սոլանքէի տուպլը:
«Մանչըսթըր Սիթի»-ն 47 կէտով երկրորդն է, «Թորքնհեմ»-ը՝ 14-րդը՝ 29 կէտով:

«Լիվըրպուլ» Պարտութեան Մատնեց «Նիւքասլ Եունայթըտին»

Անգլիոյ Փրեմիէր Լիգայի առաջնութեան 24-րդ հանգրուանին ախոյեան «Լիվըրպուլը» իր դաշտին վրայ խաղցաւ «Նիւքասլ Եունայթըտի» հետ եւ յաղթեց 4:1 արդիւնքով:
«Լիվըրպուլը» տուպլի հեղինակ դարձաւ ֆրանսացի յարձակող Ուկո Էլիթիթիքէն: Ուշադրութիւն գրաւեցին նաեւ գերմանացի կիսապաշտպան Ֆլորիան Վիրցն ու ֆրանսացի պաշտպան Իպրահիմա Կոնատէն:
«Լիվըրպուլը» 39 կէտով 5-րդն է, «Նիւքասլ Եունայթըտը»՝ 10-րդը՝ 33 կէտով:

«Մանչըսթըր Եունայթըտը» Աւելի Զօրաւոր էր «Ֆուլհեմն»-ը, «Պրենթֆորտը»՝ «Ասթըն Վիլա»-էն

Անգլիոյ Փրեմիէր Լիգայի առաջնութեան 24-րդ հանգրուանին «Ասթըն Վիլա»-ն հիւրընկալեց «Պրենթֆորտին» եւ պարտուեցաւ 0:1 արդիւնքով:
«Ասթըն Վիլան» 46 կէտով երրորդն է, «Պրենթֆորտը» 7-րդը՝ 36 կէտով:

Ֆուսթալ Եւրօ-2026. Հայաստանի Հաւաքականը Պարտուեցաւ Խորվաթիայէն

Ֆուսթալի Հայաստանի հաւաքականը պարտութիւն կրեց Եւրօ-2026-ի քառորդ եզրափակիչին:
Լիթուանիոյ Քաունաս քաղաքին մէջ տեղի ունեցած խաղին Ռուբէն Նազարէթեանի գլխավորած խումբը մրցեց Խորվաթիոյ հաւաքականի դէմ, որ յաղթեց 3:0 արդիւնքով՝ երեք կոլերն ալ նշ առաջին կիսախաղին:
Խմբային փուլին Հայաստանի հաւաքականը 2:1 արդիւնքով յաղթած էր Ուքրանիոյ, 5:4 արդիւնքով՝ Չեխիոյ, իսկ Լիթուանիոյ հետ խաղը հաւասար էր 3:3:

Սիիրան Յարութիւնեանի Յաղթական Վերադարձը MMA

Ռիօ Տէ Ժանէյրօի Ողիմպիական խաղերու փոխախօյեան, Եւրոպական խաղերու փոխախօյեան, յունահռոմէական ոճի ըմբշամարտի Հայաստանի հաւաքականի նախկին անդամ Սիիրան Յարութիւնեան երկարատեւ դադարէ մը ետք իր առաջին յաղթանակը արձանագրեց խառն մենամարտերու մէջ:
Լոս Անճելոսի մէջ տեղի ունեցած UpNextFighting 30 մրցաշարին, 66.5 քիլոկրամ կարգին մէջ, Յարութիւնեան մրցեցաւ ամերիկացի Շէյն Թորրեզի դէմ եւ յաղթեց մրցավարներու միաձայն որոշումով:
Մենամարտը կանգնեցուեցաւ 4-րդ ռաունտին:
«Շատ բարձր մենամարտ էր: Մրցակիցս բաւական ուժեղ էր: Այս յաղթանակը ինձի դժուար տրուեցաւ, որովհետեւ երկար ժամանակ մենամարտ չէի ունեցած, չէի մարզուած, երեխաներ կը մարզէի: Որոշեցի վերադառնալ եւ նորից պայքարիլ: Այս յաղթանակին համար շնորհակալ եմ իմ խումբիս, մարզիկներուն եւ մենեճըրիս», - յաղթանակէն ետք ըսաւ Սիիրան Յարութիւնեան:
Սիիրան Յարութիւնեան MMA-ի մէջ ունեցած է 8 մենամարտ՝ արձանագրած է 7 յաղթանակ եւ կրած մէկ պարտութիւն:

«Ինթերը» Պարտութեան Մատնեց «Քրեմնոնեզի»

Իտալիոյ առաջնութեան 23-րդ հանգրուանին փոխախօյեան «Ինթերը» մրցակիցի խաղադաշտին վրայ 2:0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Քրեմնոնեզին»:
Ուշադրութիւն գրաւեցին աշխարհի ախոյեան Արթանթինի հաւաքականի յարձակող Լաուտարօ Մարթինէզն ու լեհ կիսապաշտպան Փիոթր Զեկինսքին:
Հայաստանի հաւաքականի նախկին աւագ, 37-ամեայ կիսապաշտպան Հենրիխ Միսիթարեան «Ինթերի» պահեստայիններու շրջին էր եւ դաշտ մտաւ 60-րդ վայրկեանին:
«Ինթեր» 55 կէտով կը գլխավորէ մրցաշարային աղիւսակը, իսկ «Քրեմնոնեզին» 16-րդ գիրքի վրայ է՝ 23 կէտով:

ՊՍԺ-ն Յաղթեց «Սիթասպուրկին»

Ֆրանսայի առաջնութեան 20-րդ հանգրուանին, ախոյեան ՊՍԺ-ն մրցակիցին խաղադաշտին վրայ 2:1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Սիթասպուրկին»:
Սպանացի Լուիս Էնրիկէի գլխավորած խումբէն մրցակիցի բերդը գրաւեցին ֆրանսացի կիսապաշտպան Սենի Մայուլուն եւ փորթուկալացի պաշտպան Նունու Մենտէշը:
ՊՍԺ-ն 48 կէտով կը գլխավորէ մրցաշարային աղիւսակը, իսկ «Սիթասպուրկը» 7-րդ տեղը կը գրաւէ՝ 30 կէտով:

«Մանչըսթըր Եունայթըտը» «Օլտ Թրաֆորտի» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Ֆուլհեմի» հետ եւ յաղթեց 3:2 արդիւնքով:
Մայքլ Քարրիքի գլխավորած խումբէն ուշադրութիւն գրաւեցին պրագիլցի կիսապաշտպան Կազեմիրօն, բրազիլացի յարձակող Մաթէուս Կունիան եւ սլովենացի յարձակող Փենիամին Շէշքօն:
«Մանչըսթըր Եունայթըտը» արձանագրեց իր երրորդ յաղթողական յաղթանակը եւ 41 կէտով չորրորդն է, «Ֆուլհեմը»՝ 8-րդը՝ 34 կէտով: